

АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ  
И РЕОСИГУРУВАЊЕ МАКЕДОНИЈА  
Скопје - Виена Иншуренс Груп

## УСЛОВИ ЗА КОМБИНИРАНО ОСИГУРУВАЊЕ НА НЕПРОИЗВОДНИ ДЕЈНОСТИ - КОМЕРЦИЈАЛНА ПОЛИСА -

Овие Услови за осигурување ги донесе Управниот одбор на Друштвото на својата 47 - ма редовна седница одржана на 20.06.2006 со одлука бр. 0202-1528/3 со примена од 01.07.2006 година.

### ВОВЕД И ДОБРЕДОЈДЕ

Ви благодариме што ја избравте Осигурување Македонија а.д. Скопје - Виена Иншуренс Груп, и добредојдовте во безгрижноста што Ви ја нудиме со нашето осигурување. Со заложби да понудиме квалитетни продукти и услуги, како познавачи на својот занает обезбедуваме осигурување во Р. Македонија со традиција преку 60 години, и во поново време како членка на една од најуспешните осигурителни компании во светот Vienna Insurance Group.

Акционерското друштво за осигурување и реосигурување Македонија, Скопје - Виена Иншуренс Груп, нуди бројни можности за да одберете покритие кое ви е потребно. Настојваме да обезбедиме пријатен и ефикасен сервис од првиот ваш контакт со нас, се до услугите при штетен настан.

Овие Услови се важен правен документ и ги содржат деталите за ризиците што го нудиме, условите за осигурување и постапката ако се случи штета. Настојваме да ги направиме лесни за разбирање колку е можно повеќе. Ве молиме да одвоите време да ги прочитате и заедно со полисата за осигурување што ќе ви ја доставиме да ги чувате на сигурно.

Осигурувањето започнува кога ќе извршиме прием во осигурување врз основа на вашата понуда и со плаќање на премијата за осигурување.

Доколку имате некои прашања за покритијата и Вашето осигурување ви стоиме на располагање.

### КОМЕРЦИЈАЛНА ПОЛИСА

Овие Услови за комбинирано осигурување на непроизводни организации (во понатамошниот текст и како Комерцијална полиса) го содржат вкупното осигурително покритие кое може да се добие со пакет полиса за организации од непроизводните дејности. Секоја секција обезбедува различен вид на покритие.

Покритието не следува по автоматизам за секоја секција, туку секциите кои се осигурени треба да се наведат во полисата.

Ве молиме, прочитајте ги Условите за комбинирано осигурување на непроизводни дејности и ако имате нешто нејасно, контактирајте со нас. Посебно проверете дали сите податоци во полисата се точни, особено износот на кој е осигурен имотот претставен со вsuma на осигурување. Во никој случај не се плаќа повеќе од сумата на осигурување. Во некои секции, ако не ви е осигурен имотот на цела вредност, тогаш и износот на штетата се намалува.

### ИНФОРМАЦИИ КОИ ТРЕБА ДА ГИ ЗНАЕ КЛИЕНТОТ

Ова се Услови за осигурување. Тие Ви објаснуваат:

- што покрива Комерцијалната полиса;
- што не покрива Комерцијалната полисата;
- како да се поднесе оштетно барање;
- висината на франшизите (Ваше учество во штета) и
- други услови.

Податоците за осигурување кои се однесуваат на вас, наведени се во полисата и таа, ви ја доставуваме заедно со Условите за комбинирано осигурување на непроизводни организации. Посебно е важен датумот кога завршува осигурителното покритие.

Ве молиме, внимателно да ја прочитата полисата чувајте ја на сигурно место.

### Должност за вистинито запознавање со околностите од значење за ризикот

Со Законот за облигационите односи должни сте да ни ги кажете сите околности што ги знаете или би требало логично да ги знаете, кои се од важност за донесување на нашата одлука да ве осигураме, како и за условите под кои ве осигуруваме.

Оваа обврска важи, како при склучување на осигурување, така и при секоја обнова на осигурувањето и се однесува на секое лице наведено како осигуреник или договорувач.

**Последици од прикривање на околностите од значење на ризикот**

Доколку не не запознаете со сите околности од значење за ризикот, осигурувачот има право:

- да ја намали или одбие штетата;
- да ја прекине полисата; или
- доколку сте постапиле нечесно да ја поништи полисата од самиот почеток без обврска по неа.

**Не сте во обврска да не известите за:**

- намалување на ризикот;
- она што е општо познато;
- она што веќе го знаеме или треба да го знаеме од редовното работење; или
- за она што не сакаме да го знаеме.

Ако не сте сигурни дали нешто е важно или не е, најдобро е сепак да не известите за тоа.

Исто така, должни сте да не известете за сите промени кои се од влијание на елементите на полисата.

**Евиденција на вредностите на осигурениот имот**

Во обврска сте да ги сочувате сите докази за вредноста на вашиот осигурен имот, со што ќе се евидентира и докаже вредноста на секоја штета.

**Целосно осигурување - заштита на вашиот имот**

Ако ги осигурате објектот и предметите во него (со исклучок на залихи) на трошоци за повторна изградба, поправка и замена, сумата на осигурување треба да биде еднаква на вредноста на трошоците за повторна изградба, поправка или замена на ист таков имот.

Во спротивно, штетите нема да се исплаќаат во целост, туку во сооднос помеѓу сумата на осигурување и вредноста на трошоците за повторна изградба, поправка или замена на таков ист имот.

Обврска за реална проценка на вредноста на вашиот имот е Ваша, како при склучувањето, така и при секоја обнова на осигурувањето.

**Спречување на нашата обврска за надоместок**

Доколку сте склучиле договор со некое лице да не барате надоместок за штета за кое тоа лице е договорно, ние нема да бидеме во обврска за исплата на таква штета.

**Интереси на трети лица**

Во обврска сте да не известите за интересите на трети лица во врска со правата и обврските по полисата за осигурување (финансисери, наемателите исл.). Само доколку не известите за тоа, ние ќе бидеме во обврска да ги заштитиме нивните интереси

**НАША ОБВРСКА**

Осигурителното покритие важи само за оние секции кои сте ги избрале во пријавата-пресметката и кои се наведени во полисата како осигурени.

Ваша обврска е да ја платите премијата наведена во полисата.

Осигурителното покритие е на сила во периодот на осигурување наведен во полисата.

Не сме во обврска за штета над сумата на осигурување или над лимитот за одгово-рност, наведени во полисата.

Не се плаќаат франшизите наведени во полисата.

Доколку по една штета се поднесат оштетни побарувања по повеќе секции од полисата, ќе се одбие само една франшиза и тоа највисоката.

**ОПШТИ ОДРЕДБИ КОИ ВАЖАТ ЗА СИТЕ СЕКЦИИ**

**“Дејност”** - Ваша комерцијална дејност или занимање наведени во полисата која ја обавувате на локацијата наведена во полисата.

**“Работно време”** - работното време (вклучена е и прекувремената работа) во кое Вие и Вашите вработени сте во Вашите простории за извршување на дејноста.

**“Франшиза”** - Ваше учество во секоја штета, кое е наведено во полисата или во Условите за осигурување.

**“Пазарна вредност”** - набавна вредност на предмет од ист или сличен вид, старост и состојба, сметајќи ги и специфичните особини, ако ги има. При утврдувањето на пазарната вредност ќе се користат постоечките упатства за цени или други податоци како помагала за утврдување на пазарната вредност.

**“Локација”** - местото/местата наведени во полисата.

**“Пари”** - готовина, меници, преносливи инструменти, чекови, поштенски меници, поштенски налози за пари, преносливи хартии од вредност, марки, кредитни картички, ваучери, тикети од инстант лотарија, билети за автобус или за превоз, телефонски кредитни картички или кредитни машини.

**“Период на осигурување”** - времетраење на осигурувањето утврдено во полисата за кој се плаќа соодветна премија.

**“Пријава-Понуда-Прашалник”** - Формулар кој се пополнува и потпишува од Вас за одобрениот вид осигурување.

**“Сеф, каса или трезор”** - Челична кутија или посебно конструирано безбедно место за чување на парите или вредностите, направено да ја штити содржината во истата од пожар и неовластено отварање со прирачни средства или со други средства.

**“Полиса”** - договор за осигурување која има број и се издава од наша страна или во наше име.

**“Ниег, “Нас” или “Наш”** - Акционерското друштво за осигурување и реосигурување Македонија, Скопје - Виена Иншуренс Груп;

**“Вие” или “Ваш”** - осигуреникот наведен во полисата.

**СЕКЦИЈА 1 - ОСИГУРУВАЊЕ ИМОТ (од пожар и други опасности)****1. ДЕФИНИЦИИ КОИ ВАЖАТ ЗА ОВАА СЕКЦИЈА**

**1.1. “Објекти”** - сите градежни објекти -згради, вклучувајќи ги и извршените измени и додатоци доколку се започнати во осигурителниот период и доколку вредноста на така извршените измени и преправки не надминува 10% од сумата на осигурување за зградите.

Под **“Објекти”** - исто така се подразбира:

- а) сета вградена опрема и вградените инсталации,
- б) сите извршени поправки на зградите и
- в) сите конструкциски подобрувања на локацијата,

вклучувајќи огради, порти, патеки и патиса.

**1.2. “Предмети во објектите”** - сета залиха на стока, вклучувајќи ги и залихите во тек на производство, мебелот, машинската опрема. Украсните растенија, античките предмети, реткости и уметнички предмети до 1.000 евра по предмет, кои се Ваша сопственост или за кои имате законска одговорност да ги осигурате, пред настанувањето на осигурениот случај.

Под **“предмети во објектите”** - исто така се подразбираат:

- предмети на вашите клиенти за кои вие сте одговорни или за кои сте презеле законска одговорност да ги осигурате пред настанување на осигурениот случај.

- трошоците за обновување или замена на мострите, моделите, калапите, лимитирани до вредноста за нивната обнова или замена или до вредноста од книгите на осигуреникот

- сите подобрувања, преправки, украсувања, опрема и додатоци на изнајмените објекти, направени од Вас а за кои изнајмувачот не е во обврска да ви ги надомести во случај на нивно уништување или оштетување.

**Како предмети во објектите не се сметаат:** пари, хартии од вредност, марки или експлозивни.

**1.3. “Поплава”** - поплавување на нормално суво земјиште од вода која се излева или испушта од природното корито на река или езеро (без оглед дали е или не е изменето и модифицирано) или од брана, резервоар или канал.

**1.4. “Податоци и документи”** - податоци во писмена форма, отпечатени, филмувани или снимени на ленти (вклучени се и компјутерски податоци), тапии, планови или скици или друг вид документи кои се:

- користат во компанијата;
- во објектот на наведената локација и

- се во Ваша сопственост или Вие ги чувате во редовниот тек на работа на компанијата.

**1.5. "Вода"** - вклучува снег, лапавица и град.

## 2. ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Во обврска сме да ви ја надоместиме секоја штета до лимитот наведен во полисата:

### 2.1. Во случај на физичка загуба или штета на

- (а) објекти;
- (б) предмети во објектите;
- (в) ако сте закупник на локацијата само за осигурување на секцијата Имоти, во предметите во објектите се вклучени и:
  - вградените делови и преправки од Ваша страна и
  - објектите (за кои Вие сте одговорни според договорот за наем), но само за штети кои се предизвикани од кражба или од обид за кражба;
  - (г) други интереси на начин дефинирани во полисата.

**2.2. За изгубена наемнина** (плус трошоци утврдени или одредени во наемот) кои Вие ги плаќате или Ви се плаќаат додека просториите се неуселиви како последица на штета од осигурен настан, директно предизвикани од подолу посочените осигурени случаи;

## 3. ОСИГУРЕНИ РИЗИЦИ

### 3.1. Пожар

### 3.2. Удар од гром

Со осигурување не се опфатени штетите на осигурени електрични апарати настанати од дејство на електрична енергија од какви било атмосферски влијанија (пренапон, загревање, статички електрицитет и др.).

### 3.3. Ветер и вода

Ветер и вода, вклучувајќи вода или било која друга течност излеана од водоводни цевки, цевки, одводни канали, резервоари, фиксирани апарати кои се користат за чување или за пренос на вода, но не и штета од:

а) напливен бран, високи води, поплава, ерозија, слегнување на почва, лизгање на земјиште, одрон од кал или слегнување;

б) од пара или кондензација;

в) од вода која се излева однадвор (вон од локацијата);

г) на порти, огради, потпорни ѕидови, платнени натстрешници, паравани (ролетни) и натписи; или

д) на имот кој е на отворен простор, освен ако тој имот сочинува дел од некоја постојана структура проектирана да функционира без заштита од ѕидови или покриви;

Реалните трошоци направени при лоцирање на изворот на штетата, кога таква штета настанала при прснување или истекување на довод на вода, цевки, олужи, водовод и канализација, резервоари или фиксирани апарати кои се користат за чување или за пренос на вода, се вклучени до износот на денарска противвредност на 2.500 евра. во периодот на осигурување.

### 3.4. Истекување од спринклер

а) вода која се ослободува или истекува од автоматски спринклер, од инсталации за натопување или од резервоар поврзан со нив;

б) надоместокот вклучува и трошоци за присуство на противпожарна единица со цел да го затвори доводот на вода од автоматскиот спринклер или системот за наводнување или трошокот за отстранување на водата, или операциите за чистење на истото.

Оваа клаузула 3.4. не ги вклучува трошоците за расчистување на загадени материји кои поминале преку границите на локацијата или навлегле во градскиот водоводен систем или во потоци или канали со вода.

### 3.5. Удар

Удар од:

(а) друмски и шински возила;

(б) животни, освен животни кои се чуваат во просториите;

(в) паднати дрвја или делови од дрва, но не и ако штетата настанала од Вас или од лице назначено од вас за да ги собори или сече дрвјата.

### 3.6. Експлозија

Опфатени се сите експлозии, вклучувајќи ги и оние на бојлери (котли), кои се кори-стат само за сопствени намени, но со исклучок на:

а) штети на самите бојлери (котли) и/или економизери и/или садови под притисок и нивната содржина како последица од нивно експлодирање;

б) штета на имот осигурен со друга полиса која покрива експлозија на котел или ис-текување од спринклер, над износот на штетата кој се покрива со другата полиса.

### 3.7. Земјотрес

Земјотрес, подземен пожар или вулканска експлозија; или пожар настанат како последица на земјотресот, подземниот пожар или вулканската ерупција.

Сите штети на локацијата настанати во период од 72 часа како последица на овој ризик ќе се сметаат за единствен штетен настан.

Максималниот лимит за надомест според овие услови нема да надмине 20.000.000 евра по случај.

### 3.8. Авион

Авион и други летачки средства и/или предмети испаднати од нив, звучен удар и вселенски отпад.

### 3.9. Бунт и штрајкови

Дејства од:

(а) лица кои учествуваат во граѓански немири и штрајкови, но исклучени се штетите кои се директно или индиректно последица на целосен или делумен прекин или намалување на обемот на работењето.

(б) законско воспоставување на власт во врска со дејства од клаузулата 3.9.(а).

### 3.10. Вандализам, злонамерна штета

Дејство на вандализам или лица со злонамера (вклучени и лица кои вршат кражба или обид за кражба), но се исклучува:

(а) штети предизвикани од закупник;

(б) од лица наведени во осигурен настан 3.9

(в) кражбата на предметите од имотот, со тоа што:

- осигуреникот учествува со денарска противвредносот на 100 евра (или износ наведен во полисата доколку е тој поголем) во секоја штета која произлегува од еден осигурен настан;

- полицијата веднаш да се извести за секоја штета.

Не сме во обврска по штета од осигурен случај кој инаку може да се осигура преку секцијата за стакло по оваа полиса.

## 4. ПОСЕБНИ БЕНЕФИЦИИ

Со осигурувањето се покрива и:

### 4.1. Имот привремено преселен

Имотот кој е привремено преселен од локацијата на други простори во Македонија (и во превозот доттаму и назад), до износ од 10% од сумата на осигурување од предметите и залихите, но само доколку сумата на осигурување за тој предмет не е веќе исцрпена поинаку (исклучок е стоката што е продана и е во транспорт до клиентот).

### 4.2. Хонорари за архитекти и други лица

Покриени се и хонорарите за архитекти и лица кои вршат надзор или правни услуги, настанати заради поправка или повторна изградба на оштетениот имот од настаната штета за која се прифаќа отштетно барање од овој дел, но само ако сумата на осигурување за тој предмет не е инаку потрошена.

Во обврска сме исто така, како додаток на сумата на осигурување, доколку е тоа договорено и назначено во полисата.

### 4.3. Зголемување на сумата на осигурување

Поради зголемен промет во долунаведените периоди, сумата на осигурување на за-лихи во тој период се зголемува за 30% (проценти) (освен ако поинаку е прикажано во полисата):

а) од 08.11. до 07.01. вклучени и двата дена;

б) од 01.03. до 30.04., вклучени и двата дена.

### 4.4. Препис на податоци од книговодство

Цената на референтска работата на референтите за препишување на документи и деловните книги оштетени при осигурен штетен настан, се лимитира на 10% од сумата на

осигурување на предметите и залихите, но не повеќе од 5.000 евра.

#### 4.5. Дополнително зголемување на капиталот

Новонабавените основни средства, како и зголемување на вредноста на постојниот капитал (подобрување, поправки, измени и сл.) на осигурениот имот, со исклучок на залихите, до износ од 10% (десет проценти) од сумата на осигурување за тој имот или износот наведен во полисата, кој од нив е поголем.

#### 4.6. Трошоци на гаснење пожар

Трошоците за гаснење пожар се признават до максимум 5.000 евра во денарска противвредност и истите опфаќаат:

а) надомест за Вашите вработени;  
б) трошок за замена на вашите противпожарни апарати или штета на мате-ријали (вклучително облека и лични предмети на вработените), освен ако не се поинаку посебно осигурени;

в) трошоци за кои сте обврзани согласно со Законот за пожарите или со слична регулатива, со тоа што нашата одговорност е лимитирана на трошоците кои се потребни и разумно направени при гаснење на пожар на или во близина на локацијата на осигурениот имот од оваа полиса или директно се заканува да се прошири на тој имот.

#### 4.7. Отстранување на остатоци, привремени поправки или привремена заштита

Трошоците за отстранување, чување или исфрлање на отпадоците и остатоците или уништување, демонтирање, зајакнување, потпирање, или други привремени поправки или привремена заштита како директна последица на осигурениот настан до максимален износ:

а) од 10.000 евра во денарска противвредност;  
б) износот наведен во полисата, поголемиот од овие два износа

в) износот до сумата на осигурување на зградите или предметите во објектите (која од нив е поголема) доколку истата не е поинаку исцрпена.

#### 4.8. Лични средства на вработените (опрема за работа, или облека)

Лични предмети, за средствата за работа, опремата, личните средства и облеката на вработените, под услов: личните предмети да се користат исклучиво во работата, и лицето кому му припаѓаат личните предмети, да не е наведено во полисата како осигуреник, односно предметите да не се осигурени на друг начин.

Покритието по оваа точка од штета настаната како последица од осигурен настан на локацијата до максимален износ од 3.000 евра во денарска противвредност или износ наведен во полисата, кој од двата е поголем.

Доколку горенаведените предмети се осигурени по некој друг основ штетата ќе се надомести по таа полиса.

#### 4.9. Уредување на дворна површина

Трошоците за отстранување на штетата на дворната површина во кои се вклучени дрвја, џбуности растенија, билки и тревници, вклучително и трошоци разумно настанати за чистење, расчистување или поправка на одводи, олуци, канализација, цевки, резервоари или фиксирани апарати, а кои се последица од осигурениот настан (освен од настан 3.3.) се покриени максимум до износот од 1.000 евра. во денарска противвредност по штета.

### 5. ОСНОВИЦА ЗА ЛИКВИДИРАЊЕ НА ШТЕТА (Дел за имоти)

Ако поинаку не е договорено во полисата, штетите ќе се ликвидираат врз основа на трошоците за повторна изградба, поправка, замена и дополнителни трошоци и тоа:

#### 5.1. Повторно поставување и замена

"Повторно поставување и замена" значи:

а) во случај на уништување на градежните објекти или опремата од осигурен ризик ќе платиме во висината на трошоците за повторна изградба, поправка или замена на уништениот или оштетениот објект според цените за изградба за иста или слична градба (конструкција) во местото на кое се наоѓа објектот.

б) во случај на оштетување на градежните објекти или опремата-во висината на поправка на оштетувањето на оштетениот дел до идентична, но не подобра состојба кога објектот бил нов.

Основа за ликвидација на секоја штета се трошоците за повторно поставување на уништениот или оштетениот предмет до состојба во времето пред штетата, како што следува:

(1) Повторната изградба, замена или поправка може да се изврши на друга локација и на друг начин, но со тоа нашата обврска не се зголемува.

(2) Кога имотот, на кој се однесува оваа клаузула, ќе се уништи или оштети само делумно (само дел од имотот) нашата обврска не може да ја надмине сумата на осигурување наведена во полисата.

Исплатениот износ на штета не може да биде поголем од стварно настанатите трошоци за повторното доведување во претходната состојба.

#### Штета на предмети и залихите:

- во случај на шета од осигурен ризик на предмети во обврска сме до висина на на-доместокот (види на почетокот на секцијата, во дефиниции) за настанатата штета, доколку поинаку не е договорено. Во секој случај, нашата обврска не ја надминува сумата на осигурување на оштетениот предмет;

- во случај на штета на залихи од осигурен ризик ќе платиме до висина на наба-вната цена на оштетените залихи или нивната пазарна вредност, во зависност која е пониска. Во секој случај, нашата обврска не ја надминува сумата на осигурување на оштетената стока.

#### 5.3. Дополнителни трошоци

За осигурениот имот по оваа секција (со исклучок на залихите) се плаќаат и дополнителните трошоци за повторно поставување, вклучувајќи рушење и демонтирање на имотот кои се неопходни за исполнување на барањата на:

- закон или пропис на парламентот, или  
- закон или пропис на општинско или друго законодавно тело;

(а) работата за повторно поставување (која може целосно или делумно да се изврши од други ако постои законско барање мора да се започне и спроведе во законски рок а кога тоа не се изврши ние не сме обврзани да извршиме исплата над износот одреден со оваа Секција, и ако оваа клаузула не била вклучена во оваа Секција.

(б) Обештетувањето не вклучува дополнителни трошоци на барање на закон или пропис, доколку истите барања не биле почитувани од вас пред настанување на штетата.

(в) клаузула б не важи за износот кој се обештетува според оваа клаузула;

(г) ако трошоците за враќање во првобитна состојба на имотот пред штетата, се помали од 50% од трошокот за реставрација на осигурениот имот кога тој би бил целосно уништен, исплатата ќе изнесува:

- до висината на трошокот неопходен за реновирање само на оштетениот дел;

- надоместокот не вклучува трошок за дел од имотот кој не е оштетен;

- во никој случај не го надминува износот кој би се платил во случај ако целиот имот бил уништен.

#### 5.3. Оштета

Доколку основата за штета прикажана во полисата како оштета, ќе ги платиме трошоците за поправка или замена имајќи ја предвид нивната старост, степенот на употреба, изгубената вредност и ќе се прилагоди до општата состојба и преостаната-тата понатамошна употребливост на поединечните предмети или делови кои се оштетени

### 6. ОДРЕДБИ ЗА ПОДОСИГУРУВАЊЕ

6.1. Доколку сумата на осигурување на оштетениот имот на денот на штетата не изнесува најмалку 80% од неговата вредност, оштетата ќе ја исплатиме во ист сооднос во кој сумата на осигурување се содржи во вредноста на оштетениот имот, со тоа што нашата обврска не ја надминува сумата на осигурување утврдена за секој предмет во полиса-

та.

Овој услов не важи ако износот на штетата не надминува 5% од вкупната сума на осигурување на локацијата.

## СЕКЦИЈА 2 - ПРЕКИН НА РАБОТА

### ДЕФИНИЦИИ

#### I. ПОСТОЕЧКА ДЕЈНОСТ

**1. Годишен обрт** - Обртот за период од 12 месеци непосредно пред датумот на штетата.

**2. Стандарден обрт** - Обртот за таков период во рамките на 12 месеци непосредно пред датумот на штетата, кој одговара на периодот на обештетување (гарантен рок).

**3. Обрт** - Парите (намалени за попусти, ако се дозволени) платени или плативи на осигуреникот за стока породадена и испорачана и за услуги обезбедени во текот на дејноста во работните простории.

**4. Период на обештетување** - Периодот започнува со настанување на штета и завршува не подоцна од бројот на месеци специфицирани во планот, за време на кој резултатите од дејноста треба да бидат погодени како последица на штетата.

**5. Кусок во обрт** - Сумата со која обртот за време на еден период, нема да ги исполни очекувањата од делот на стандардниот обрт кој е во врска со тој период, како последица на штетата.

**6. Бруто профит** - Сумата со која, збирот од обртот и сумата од залихите на крајот од годината и работите во тек ќе го надмине збирот на сумата од залихите на почетокот на годината и работите во тек и висината на неосигурените трошоци за работа како што се утврдени во планот (распоредот).

Сумите на залихите на крајот од годината и залихите на почетокот на годината и работите во тек ќе се пресметуваат во согласност со нормалните пресметковни (сметководствени) методи на осигуреникот, и во согласност со одредбите за депрецијација.

(обрт+залихи на крајот од годината + работите во тек) - (залихите на почетокот на годината + работите во тек + неосигурените трошоци).

**7. Стапка на бруто профит** - Стапката на бруто профит заработена од обртот за време на финансиската година непосредно пред датумот на штета.

(бруто профит / годишен обрт)

**8. Осигурени трошоци** - Фиксни трошоци на бизнисот кои не варираат во директна пропорција со зголемувањето или намалувањето на обртот.

**9. Неосигурени трошоци** - Варијабилни трошоци на дејноста кои варираат во директна пропорција со зголемувањето или намалувањето на обртот.

#### II. НОВА ДЕЈНОСТ

**1. Стапка на бруто профит** - Стапката на бруто профит заработена во периодот помеѓу датумот на започнување на дејноста и датумот на штетата.

**2. Годишен обрт** - Пропорционалниот еквивалент, за период од 12 месеци од обртот реализиран во периодот помеѓу датумот на започнување на дејноста и датумот на штетата.

**3. Стандарден обрт** - Пропорционален еквивалент, за период од 12 месеци од обртот реализиран во периодот помеѓу датумот на започнување на дејноста и датумот на штетата.

#### Забелешка:

На сите претходно наведени категории неопходно треба да се направат такви подесувања како би можел да се обезбеди трендот на дејноста, и промените во дејноста или некои други околности кои влијаат на дејноста, пред или после штетата, или кои би имале влијание на дејноста ако штетата не се случела, така што бројките на таков начин подесени ќе бидат што е можно поблиску до вистинските, со кои и практично ќе бидат оправдани резултатите кои што за штетата би требало да бидат добиени за време на релативниот период после штетата.

### ПОДРАЧЈЕ НА ПРИМЕНА

Во случај да било кој објект или било кој друг имот или некој дел од него, користен од осигуреникот во работните простории за целите на дејноста е:

- материјално изгубен, уништен или оштетен од било која причина или настан кој не е овде исклучен (загуба, уништување или оштетување, а кои се овде под терминот "Штета"), и дејноста водена од осигуреникот кој е со или како последица на тоа прекината или попречена.

Осигурувачот како предмет на одредбите од оваа полиса, вклучувајќи ги ограничувањата на обврската на осигурувачот, ќе ја плати на осигуреникот сумата на штета која резултира од таков прекин или спреченост за обавување на дејноста во согласност со применливите основи за исплата.

Основен предуслов е осигурувачот да не биде обврзан за секоја штета наведена во оваа секција, освен ако имотот на осигуреникот, загубен, уништен или оштетен е осигурен против таква штета во секцијата имоти, и осигурувачот за таквиот имот што е осигурен треба да плати, или прифати обврска во врска со таква штета, освен ако никаква исплата не била направена или обврска прифатена, единствено должејќи се на извршување одредба во такво осигурување, исклучувајќи ја обврската за штета под одреден износ.

### ОСНОВА ЗА ИСПЛАТА

#### Точка бр. 1

Осигурувањето по оваа точка е лимитирано до загуба на бруто профит кој се должи на: (а) намалување на обртот (б) Зголемување на трошоци за работење и сумата платива како обештетување ќе биде:

(а) Во врска со намалување на обртот:

Сумата продуцирана со примена на стапката од бруто профитот на сумата со која обртот за време на периодот на обештетување, како последица на штетата, не ги исполнува очекувањата од стандардниот обрт,

(Стапка на бруто профит помножена со кусок на обрт)

(б) Во врска со зголемување на трошоците на работење

Дополнителните трошоци кои се неопходно и оправдано претрпени од единствена причина за избегнување или намалување на смалувањето на обртот, трошоци кои неизбежно требало да настанат во периодот на обештетување кое резултира од штетата, но не надминувајќи ја сумата продуцирана со примена на стапката од бруто профитот на сумата на смалување на обртот избегната од направените трошоци.

(Стапка на бруто профит помножено со избегнат кусок на обрт)

Минус секоја сума заштедена за време на периодот на обештетување во врска со наплати и трошоци од дејноста плативи од бруто профитот кој може да престане или да се намали како резултат на штетата.

#### Забелешка на точка 1:

Доколку пријавената вредност од бруто профитот на почетокот од секој осигурителен период е помала од 90% од сумата продуцирана од примената на стапката од бруто профитот на годишниот обрт, (или неговиот пропорционално зголемен дел од тоа, каде периодот на обештетување е поголем од 12 месеци) износот кој е платив треба пропорционално да се намали.

(оштета = С. О. Х штета / 90% од бруто профитот)

#### Точка бр. 2

Осигурувањето по оваа точка покрива такви оправдано професионални такси кои можат да бидат плативи од осигуреникот, и други такви трошоци неопходно претрпени од осигуреникот и не поинаку надоместливи, за припремање на штети по осигурителни полиси за материјална штета и последица загуба и осигурувачот ќе го обештети осигуреникот за таквите оправдани такси и трошоци.

#### Точка бр. 3

Осигурувањето по оваа точка е лимитирано до зголемување на трошокот за работење (кој не е овде поинаку надоместлив) неопходно и оправдано претрпено за време на

периодот за надомест како резултат на оштета со цел за избегнување на или намалување на редуцирањето во обртот и/или повторно започнување и/или одржување на нормални работи во дејноста/или услуги.

#### Точка бр. 4

Осигуреникот задолжително учествува во секој штетен настан со временска франшиза од 15 дена, што значи дека во случај на настанување на прекин на активностите од дејноста првите 15 дена нема да се земат во предвид при пресметка на оштетата. Доколку во текот на периодот на обештетување настанат повеќе прекини на активностите од дејноста, при секој одделен прекин првите 15 дена нема да се земат во предвид при пресметка на обештетувањето.

#### МЕМОРАНДУМИ НА СЕКЦИЈА 2

Освен до обемот до кој оваа полиса е овде изменета како резултат на следните Меморандумски термини, Условите и ограничувањата од оваа полиса ќе се применуваат на:

##### Обрт на друго место после штетата

Ако за време на периодот на обештетување стоката биде продадена или услугите бидат обезбедени некаде на друго место од работните простории во корист на дејноста или од осигуреникот или од други во негова корист, парите платени или плативи во врска со такви продажби или услуги ќе бидат пренесени на сметка при пристигање на обртот за време на периодот на обештетување.

##### Клаузула по сектор

Ако дејноста се обавува во сектори, независните трговски резултати кои можат да се утврдат, одредба од клаузулите (а) и (б) од точка 1 ќе се применуваат одделно на секој сектор погоден од штетата.

##### Нов бизнис

Во случај на штета настаната во процесите пред завршување на првата година од дејноста на термините встапка на бруто профит, вгодишен обрт, встандарден обрт ќе го имаат значењето наведено во делот за дефиниции (II/1,2 и 3).

##### Акумулирани резерви (залихи)

Во порамнување на било која загуба, треба да се земе во предвид пресметка и направи праведна (непристрасна) исплата ако било каков кусок во обрт кој се должи на штетата е одложен од причина на обртот кој бил привремено одржан од акумулираните резерви (залихи) и готовите производи.

##### Пресметковни книги

Било какви подробности или податоци содржани во сметководствените книги на осигуреникот или други деловни книги или документи кои може да бидат барани од осигурувачот со намера за испитување или докажување на било која штета од овде можат да се продуцираат и потврдат од ревизорите на осигуреникот и нивниот сертификат ќе биде основен доказ за подробностите и податоците кон кои таквиот сертификат се однесува.

Зборовите и изразите употребени овде ќе имаат значења кои вообичаено се однесуваат на нив во книгите и пресметките на осигуреникот освен ако не е поинаку дефинирано во оваа полиса.

##### Проширување на јавни услуги

Секоја загуба која резултира од прекин или влијание на дејноста како резултат на штета на имот предизвикана од ризик кој е овде осигурен, во било која електрична централа или помошна станица, работи со гас или вода за јавна набавка, чие преземање е лоцирано на или непосредно во близина на работните простории ќе се смета за загуба која резултира од оштета на имот користен од осигуреникот во работните простории.

##### Обрт/Алтернативно производство

По избор на осигуреникот терминот впроизводство може да се замени за терминот вобрт и за намена на полисата впроизводството ќе значи продажна и/или фактурна вредност на стока произведена и/или преработена или услуги обезбедени од осигуреникот во текот на дејноста во работните простории. Под услов дека само едно такво значење ќе функционира во врска со било кој случај кој вклучува штета.

Ако значењето утврдено погоре се користи, меморандумот вобрт на друго место после штета ќе се промени да гласи според следното:

“Ако за време на периодот на обештетување стоката биде произведена и/или преработена надвор од работните простории во корист на дејноста или од осигуреникот или од други во корист на осигуреникот, продажната и/или фактурната вредност на стоката така произведена и/или преработена и/или услугите обезбедени, ќе биде префрлена на сметка при пристигање во продукција за време на периодот на обештетување”.

##### Продажба на спасени делови

Ако, после штета која го зголемува барањето по оваа полиса, осигуреникот изврши продажба на спасени делови за време на периодот на обештетување:

(1) Дефиницијата за намален обрт за целите на таква штета, ќе го има следното значење:

Во врска со намален обрт

Сумата продуцирана со примена на стапката од бруто профит на сумата со која обртот за време на периодот на обештетување (минус обртот за периодот за продажба на спасени делови) нема да ги исполни очекувањата од стандардниот обрт, од кој ќе биде одбиен бруто профитот кој е стварно заработен за време на периодот од продажбата на спасени делови.

(2) Дефиницијата за кусок во обрт, за намерите на ова штета ќе го има следното значење:

Кусок во обрт ќе значи:

Сума со која обртот за време на еден период (минус обртот за периодот од продажба на спасени делови), како резултат на штетата, нема да ги исполни очекувањата од стандардниот обрт кој се однесува на тој период.

##### Работни простории во близина (Превенција од пристап)

Загуба што е осигурена со полисата која резултира од прекин или влијание во дејноста како резултат на штета на имот во близина на работните простории предизвикана од опасност, штета како резултат на опасност која е овде осигурена, која ќе спречи или попречи користење или пристап, без оглед дали работните простории или имот на осигуреникот ќе бидат оштетени или не, ќе се смета за загуба која резултира од штета на имот користен од осигуреникот во работните простории.

Загуба што е осигурена со оваа полиса која резултира од прекин или влијание во дејноста како резултат на штета на имот во близина на, и формирајќи дел од или содржана во комплексот од кој работните простории формираат дел предизвикан од ризик, штета од опасност која е овде осигурена, што резултира во прекин или намалување на работата како резултат на привремено паѓање на потенцијалниот бизнис, без оглед дали работните простории или имот на осигуреникот ќе се сметаат или нема да се сметаат за загуба која резултира од оштета на имот користен од осигуреникот во работните простории но најмногу до 20 % од сумата на осигурување.

##### Исклучоци за цела секција

1. Нема да платиме за било каква загуба ако бизнисот е банкротен и го врши ликвидатор или принуден управник.

2. Нема да платиме за било каква загуба поради одложување, недостаток на работа, загуба на договор или амортизација во вредноста на земјиштето или залихата, освен ако не е поинаку наведено во некоја одредба од оваа секција.

3. Нема да платиме за било каква загуба поради

невозможноста на службите задолжени за јавни услуги да дадат вообичаени услуги, освен ако не е поинаку наведено во некоја одредба од оваа секција.

## СЕКЦИЈА 3 - КРАЖБА

### 1. ДЕФИНИЦИИ

**1.1 “Имот”** - залиха или опрема како што е наведено, кои можат да бидат предмет, на вредност наведена во Полисата;

**1.2 “Залиха”** -стока на залиха која Ви припаѓа Вам или за која Ви сте законски одговорни, вклучувајќи ги сите залихи освен: тутун, цигари и пури);

**1.3 “Опрема”**- сета опрема која се користи во вашата работа вклучувајќи ги алатите во склад, подвижната опрема (без залихите и моторни возила), канцелариските уреди и опрема, мебел, вградените елементи и опрема, вградените машини, стока на клиентите за која сте одговорни или сте презеле одговорност да ги осигурате од било кој штетен настан, уништување или оштетување.

### 2. ПОКРИТИЕ

Ќе Ве обештетиме до лимитите наведени во пресметките, намалени за франшизата, при штета на:

а) опремата, за која ќе ја исплатиме **пазарната вредност** во времето на нивната загуба или оштета;

б) залихите, за кои ќе ја исплатиме нивната вредност во време штетата,

Нашата обврска да ја обновиме или замениме спомнатата опрема или залихите или дел од нив, ќе ја извршиме во случај на:

**2.1.** кражба или обид за кражба како резултат на присилно и насилно влегување во било кој дел од објектот(тите) кој се наоѓаат на локацијата;

**2.2.** кражба или обид за кражба од лице сокриено на локацијата кое излегло оттаму по завршувањето на работното време

**2.3.** напад или насилство, под заканување со напад на Вас или на Вашите вработени;

**2.4.** кражба, измама или нечесност од Ваш вработен, доколку истата е откриена во рок од 21 ден од нејзиното настанување. Наша обврска во овој случај е до 500 евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност,

Не сме во обврска доколку:

\* кражбата е извршена од било кој член од Вашето семејство како главен учесник или соучесник; и

\* Кражба на отворен простор без оглед дали е заграден или не, надвор од просториите на објектите.

### 3. ИСКЛУЧОЦИ

Не носиме ризик за штети на:

**3.1.** Пари;

**3.2.** Документи, примероци (урнеци), модели, калапи (модли), планови или нацрти, освен ако не се посебно наведени во полисата;

**3.3.** тутун, цигари или пури, освен ако посебно не се наведени во полисата.

### 4. ОБВРСКА ЗА ЗАШТИТА ОД КРАЖБА

(не е услов доколку не е наведен во полисата)

Оваа обврска се однесува на осигуреникот и значи :

**4.1** За алармниот систем против провална кражба (вСистемотг) инсталиран во просториите да постои договор за постојано одржување, тестирање и проверка од соодветна стручна организација на секои шест (6) месеци и постојано да се одржува во добра и ефикасна состојба. Системот мора да се проверува секој работен ден;

**4.2.** Алармниот систем треба да биде вклучен во секое време т.е. и кога работните простории се празни(без вработени).

Услов за нашата обврска е почитување на овие обврски од Ваша страна.

### 5. ДОПОЛНИТЕЛНИ БЕНИФИЦИИ

#### 5.1. Кражба без присилно влегување

Согласно сумата на осигурување, доколку не е исцрпена, ќе ви ги надоместиме штетите на електронската опрема (залихите се исклучени) кои се последица на кражба без присилно и насилно влегување во канцелариите на локацијата, до износ од 2.000 евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност, или до сумата наведена во полисата.

#### 5.2. Замена на брави

Како дополнување на вкупната сума на осигурување од полисата, ќе исплатиме сума до износ од 1.000 евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност за трошоците на прекодирање или заменување на брави чии клучеви се украдени или за трошоци за замена на клучеви и трошокот за отварање на сефови и трезори.

Ова дополнително покритие важи само за штета од осигуран настан и за брави кои обезбедуваат надворешни врати, прозори и други отвори од просториите. Покритието е ограничено до трошоците за замена на тие брави со исти или слични брави по вид и квалитет.

#### 5.3. Алати, опрема, лични предмети и облека на вработените

Како дополнение на сумата на осигурување за опремата (содржината), го покриваме трошокот за алатите, опремата, личните предмети и облеката на вработените, кои не се на друг начин осигурени од штета од осигурен ризик на локацијата, до сума од 1.000 евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност, или сумата од полисата, на поголемата од нив.

#### 5.4. Зголемување на сумата на осигурување

Поради зголемен промет во долунаведените периоди, сумата на осигурување на залихи во тој период се зголемува за 30% (ако поинаку не е договорено во полисата) и тоа:

а) од 08.11. до 07.01. вклучени и двата дена;

б) од 01.03. до 30.04. вклучени и двата дена.

#### 5.5 Загуба на преносливи хартии од вредност

Доколку во периодот на осигурувањето, како резултат на настаните 2.1, 2.2 или 2.3 од оваа секција, претрпите загуба на пари, банкноти, преносливи чекови, налози за плаќање преку македонска пошта, преносливи хартии од вредност, потврда за исплата или купони, ќе ви ја исплатиме сумата за таа штета која не е вкупно поголема од 100 евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност .

#### 5.6 Привремена заштита

Ќе Ви ги исплатиме трошоците за привремена заштита те. обезбедување на осигуран-иот имот до поправката на штетата, со тоа што нашата вкупна обврска за сите осигурени случаи за целиот осигурителен период од една година за привремена заштита, е ограничена на сума до 1.000 Евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност.

## СЕКЦИЈА 4 - ПАРИ

### 1. ПОКРИТИЕ

Ќе Ви исплатиме надомест до наведените лимити за секој предмет во пресметката, намален за износ на франшизата во случај на загуба или оштета на пари кои се ваша сопственост и ви служат за вашата работа и тоа:

**1.1.** додека ги ги пренесувате парите на територијата на Р. Македонија или во банкарски ноќен сеф. Платите и надоместоците после преносот, покриени се со осигурување се додека не се исплатат до крајот од работното време од денот на преносот под услов дека ако не се исплатат до крајот на работното време на денот на транзитот;

Доколку парите не се исплатат до крајот од работното време на денот на преносот, покритието се лимитира на 40% проценти од стварните плати и надоместоци во превоз и во неработно време и тоа доколку се чуваат во безбедно

заклучен сеф или трезор;

1.2. додека парите се наоѓаат во зградата (зградите) во работното време;

1.3. додека парите се наоѓаат во зградата (зградите) после работно време;

1.4. додека парите се наоѓаат во заклучен сеф, трезор или специјално обезбеден простор во зградата(зградите)

1.5. за оштета на сефови и трезори.

## 2. ДОПОЛНИТЕЛНИ БЕНИФИЦИИ

### Зголемување на сумата на осигурување

2.1. Поради зголемен промет во долунаведените периоди сумата на осигурување на парите во тој период се зголемува за 30% (проценти) (освен ако поинаку не е договорено во полисата) и тоа:

а) од 08.11. до 07.01. вклучени и двата дена;

б) од 01.03. до 30.04., вклучени и двата дена

2.2. на службено објавени државни празници или празници на банката, тој период ги вклучува поврзаните викенд периоди. Нашата обврска според оваа калузула ќе престане на часот на затварање на банката на наредниот работен ден на банката веднаш после празникот објавен во службен весник.

## 3. ИСКЛУЧОЦИ

### Нема да покриеме загуба или штета на:

3.1. пари заради кусок предизвикан од административни или сметководствени грешки или загуба како резултат на грешки при исплата или примање пари;

3.2. загуба на пари која не е откриена во рок од седум (7) работни дена од настанувањето;

3.3. загуба која е резултат на измама од ваша страна или нечесност од било кој член на вашата фамилија, директор или партнер;

3.4. над 1.000 евра според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија во денарска противвредност, за време на осигурителен период поради злонамерност или било каква измама или нечесност на некој од вашите вработени.

3.5. при пренос на пари од професионални превозници на пари, или од обични превозници;

3.6. загуба на пари од било кое возило кое е без придружба.

3.7. загуба на пари од сеф, трезор или банкомат кој е отворен со клуч или со користење на податоци за комбинацијата (за нивно отварање) кои биле оставени во деловните простории после работното време.

## 4. ОБВРСКИ ЗА ЗАШТИТА ОД КРАЖБА

### (не е услов доколку не се наведе во Полисата):

4.1. За алармниот систем против провална кражба (вСистемотг) инсталиран во просториите да постои договор за постојано одржување, тестирање и проверка од соодветна стручна организација на секои шест (6) месеци и постојано да се одржува во добра и ефикасна состојба. Системот мора да се тестира секој работен ден;

4.2. Алармниот систем треба да биде вклучен и кога работните простории се празни (без вработените).

Почитувањето на овие обврски е услов за нашата обврска.

## СЕКЦИЈА 5 - МАШИНИ ОД КРШЕЊЕ

Оваа секција се применува за осигурување на машини од кршење и некои други опасности. Во оваа секција долунаведените поими значат:

### ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

(1) Предмет на осигурување според овие услови се машини и машински уреди, котли комплет со уредите за горење и пропратна опрема од садови под притисок, опрема за кревање вклучувајќи кранови, пренесувачи и лифтови, цевководи, гасоводи, нафтоводи и топловоди, механички делови вклучувајќи мотори, турбини, вентилатори, компресори, пумпи, машински алатки, делови за притисок и ладење, погон-

ски машини со основата, лежиштето и темелот, доколку нивната вредност се содржи во вредноста на погонските машини, сите видови на инсталации, електро опрема вклучувајќи алтернатори, генератори, мотори, исправувачи (детектори), трансформатори и нивно полнење, доколку вредноста на полнењето е содржана во вредноста на осигурените ствари, далноводите и водовите со висок напон.

(2) Предмет на осигурување можат да бидат сите машини (групно) или само одделни машини.

(3) Осигурени се само оние предмети кои се означени во полисата.

### ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ(РИЗИЦИ)

Со осигурувањето се надоместува ненадејна и непредвидлива физичка штета или оштетување за која треба да се изврши поправка или замена на осигурените предмети, а овие оштетувања не се настанати од причините кои се исклучени од осигурувањето.

Осигурувањето важи кога предметите се во функција или во мирување, или се демонтирани со цел да се исчистат или за ремонт, или во текот на нивно работење, или во тек на последователно повторно монтирање, но во секој случај во успешно извршено пробно пуштање.

Вкупниот надоместок на име обештетување на осигуреникот, вклучувајќи ги и трошоците за расчистување не може да ја надмине сумата на осигурувањето која е наведена во полисата.

Осигурувањето е во важност и кога предметот на осигурување е во целост преместен на друго место на подрачјето на Републиката.

### ИСКЛУЧОЦИ

Осигурувачот не е во обврска да исплати штета или обештетување, дури ни во случај кога вредноста на наведените предмети е содржана во полисата, во следните случаи:

1) Пожар, експлозија, молња, директна или индиректна, гаснење на пожар, последователно демолирање, демонтирање и расчистување на рушевини; слегнување на тло, лизгање на земјиште, одронување на земјиште, поплава, земјотрес, односно сите основни и дополнителни ризици кои се опфатени со Условите за секцијата за осигурување од опасност од пожар и од некои други опасности од .

2) Провална кражба и разбојништво односно ризиците кои се опфатени со Условите секцијата за осигурување на провална кражба и разбојништво.

3) Грешки и дефекти кои постоеле во времето на почетокот на ова осигурување, а овие грешки или дефекти му биле познати или неможе, а да не му биле познати на осигуреникот или неговиот менаџерски тим.

4) Штета која произлегува од намерно дејство, намерно невнимание од осигуреникот или неговиот менаџерски тим.

5) Корозија, оксидација, стареење, ерозија, или друго постојано хемиско влијание, термичко влијание (разорнување): облоги на садови, пламеник на горилникот, решетки на ложишта, електроотпорни греачи, електроди на индустриски печки, садови за топење и пренесување на растопениот метал и сл. механичко или атмосферско влијание, било кој вид на трошење или абеење на секој дел од машините предизвикани со редовна употреба, кавитација, наслаги од рѓа, каменец, талог, тиња, кал, или други наслаги кај котлите.

6) Преоптовареност на машините, машинските и електрични уреди, апарати и инсталции преку границите на нивните проектни параметри, ставање во погон пред конечната поправка, монтирање и пробно испитување на новите ствари, повреда на техничките и други прописи и упатства за техничка експлоатација на осигурените ствари, како и заштитни мерки.

7) Променливи делови од сите видови ножеви, глодала, сврдла, пили, камења за точење, ножеви, сечиво на ножици, матрици, кокили, калапи, круната од алат за дупчење на дупки и останати делови кои подлежат на периодична замена, алат за стегање, доколку не е составен дел на машината или не се смета за основно средство, сигурносните елементи со еднакратно дејство.



8) Делови на машини изложени на забрзано трошење и периодична замена: сита, рељефни и други заменливи облоги, заменливи облоги на валци, облоги на гребени - чешли, свитливи цевки, ремени, четки, влошки на филтер платна, средства за термичка изолација, делови на спојници (гумени прстени, ламели и сл.), делови на машини што служат за кршење и ситнење (кугли на млиновите, ударни чекани и плочи на мелници, вилнички плочки на каменокршачки и сл.), работни елементи на земјоделски машини, ралници, дискови, клинови на брани, ножеви, мотики и сл., каиши за транспортна лента, гумени ленти, решетки и црева, гумени и пластични постави, и бандажи, четкици, гумени јажиња, делови од стакло, порцелан и керамика, ленти, синџири и челични јажиња, освен кај транспортните уреди за кои се предвидува можност за посебно договарање.

9) Горива, филтерни делови, средства за ладење, средства за чистење, мазива, масти, катализатори, хемикалии, контактни агенси.

10) Штетно дејство на нуклеарна енергија, ерупции, освен истражни ерупции, доколку тоа посебно се договори;

11) Посредни штети настанати во врска со осигурениот случај: загуба на заработувачка, денгуби, казни и сл.;

12) Штета или оштетување за кои производителот или добавувачот на имотот е одговорен или со закон или со договорни обврски. Ако производителот односно испорачателот ја оспорува одговорноста, а штетата е предизвикана со осигурен случај, одредена во член 2 од овие Услови, осигурувачот ќе му исплати надомест на осигуреникот - договарачот, а потоа до износот на исплатениот надомест сите права на осигуреникот - договарачот спрема производителот, односно испорачателот му припаѓаат на осигурувачот.

13) Не се опфатени трошоците за монтажа и монтажа кои се направени за редовен преглед или одржување на осигурените ствари (периодични поправки замени на истрошените делови). Во овој случај надоместот од осигурувањето ги опфаќа трошоците за замена на оштетенитени делови кои се оштетиле од осигурениот ризик, а при тоа не биле предвидени за периодична поправка или замена.

14) Осигурително покритие не се дава на осигурени предмети за време додека се наоѓаат на изложба и саем.

15) Војна, инвазија, дејство на странски непријател, непријателски или воени операции (без оглед дали војна е објавена или не) граѓанска војна, побуни, востание, бунт, револуција, заговор, воена или окупаторска сила, воспоставување на воена власт, безредија и граѓански немири, штрјак, затворање на фабрики, конфискување, противправно преземање, присвојување или уништување на оштетување на имот по налог на државата де јуре или де факто на било која државна општина или локална власт.

16) И покрај се што содржи оваа полиса или додаток кон полисата, во оваа полиса се исклучува загуба, штета или трошок од било кој вид директно или индиректно предизвикан од, или е последица од, или во врска со било какво дејство на тероризам без оглед на било која друга причина или настан кој придонесува истовремено или од друга причина доведува до штета.

За примена на овој додаток, дејство на тероризам, значи дејство, вклучувајќи, но не и ограничување на употреба на сила или насилство и/или закана со нив на лице или група на лица, без оглед дали дејствуваат сами или во корист на или во врска со било која организација(и) или влада(и) поврзани со политички, религиозни, идеолошки или етнички цели и причини вклучувајќи и намера да се влијае на влада и/или да се изложи јавноста или дел од јавноста под страв.

Овој додаток исклучува и загуба, штета, обврска, цена или трошок од секаков вид директно или индиректно предизвикан од, последица од или во врска со дејство преземено за контрола, превенција, угушување или на било кој начин е поврзано со дејство на тероризам.

17) Полисата не покрива штети, оштетување, оштетно барање, трошок, давачки или друг износ кој директно или индиректно произлегува од или е во врска со:

- мувла, плесна, габи, спори, или други микроорганизми од

било кој вид, врста, или опис, вклучително, но не ограничено за материји чие присуство претставува стварна или потенцијална закана по човечкото здравје.

Ова исклучување се применува без оглед дали постои:

- било каква физичка штета или оштетување на осигурениот имот;

- било каква осигурена опасност или причина, без оглед на друга причина или настан кој придонел истовремено или на било кој друг начин за штетата

- било каква загуба на употреба, простории или работење или

- било какво дејство потребно, вклучително, но не ограничено за поправка, замена, отстранување, расчистување, намалување, изложување, преместување или мерки преземени за барање лекарска или правна помош.

Ова исклучување ги заменува или поништува сите одредби од полисата со кои се дава целосно или делумно осигурување за тие предмети.

18) Без оглед на било која одредба која е спротивна во полисата или нејзин додаток, договорено е како следи:

а) Со полисата не се врши осигурување на загуба, оштетување, уништување, пореметување, бришење, корупција или измена на електронски податоци од било која причина (вклучително, но не ограничено на компјутерски вирус) или загуба на употреба, намалување на функционалноста, трошок, давачка од било кој вид како резултат од тоа, без оглед на друга причина или настан кој придонел истовремено со или на било кој друг начин за штетата.

Електронски податоци се сметаат факти, мислења, и податоци пренесени на формулар кој се користи за комуникација, толкување и обработка од електронска или електромеханичка обработка на податоци, или опрема која се контролира во електронски пат како и вклучува програми, софтвер или други шифрирани инструкции за обработка и манипулирање со податоците или управување и ракување со таа опрема.

Компјутерски вирус се смета комплет од инструкции или шифри кои се погрешни, штетни или инаку неовластени, програмски или поинакви, кои се пропагираат преку компјутерскиот систем или мрежа од било кој вид. Компјутерскиот вирус вклучува но не се ограничува за вТројански коњиг, вгврвиг и временски или логични бомбиг.

б) Сепак, во случај кога опасноста наведена подолу претставува последица на било која од работите објаснети во параграф а) погоре, полисата согласно сите услови, рокови и исклучувања покрива физичка штета која се случила во времетраење на полисата на осигурениот имот со оваа полиса директно предизвикана од наведените опасности:

- Пожар

- Експлозија

**2. Вреднување на средствата за електронска обработка на податоци.**

Без оглед на било која одредба која е спротивна во полисата или нејзин додаток, договорено е како следи:

Во случај ако средствата за електронска обработка на податоци кои се осигурени со оваа полиса претрпат физичка штета или оштетување кое е покриено со полисата тогаш основицата за оцена на вредноста ќе биде цената на празните средства плус трошоци за снимање/копирање на електронските податоци од бекап или од оригиналите од претходното генерирање. Тие трошоци не вклучуваат истражување и проектирање ниту трошоци за повторно креирање, собирање и склопување на тие електронски податоци. Доколку средството не се поправи, замени или обнови основицата за пресметување ќе биде трошокот на празното средство. Но, оваа полиса не покрива износ кој припаѓа на вредноста на тие електронски податоци за осигурениот или друго лице дури иако тие неможат повторно да се креираат, соберат или монтираат.

#### ВРЕДНОСТ НА ОСИГУРЕНИТЕ ПРЕДМЕТИ

Вредноста на осигурените предмети (сума на осигурување) се определува врз основа на новонабавната вредност на осигурените предмети со вклучени транспортни трошоци, царина,

данок, монтажата и сите останати трошоци на денот на склучување на осигурувањето намалени за вредноста на проценетата амортизација (техничка или економска).

#### УТВРДУВАЊЕ НАДОМЕСТОК ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Висината на надоместокот од осигурувањето се утврдува:

1) Во случај на оштетување на осигурениот предмет - во висина на трошоците за поправка во време на настанување на осигурениот случај, демонтажа и повторна монтажа настаната со цел да се изврши поправката како и редовни трошоци за возарина, царинска такса и останати зависни давачки доколку има, намалени за износот на проценетото амортизирање, доколку поинаку не е договорено, и намалено за вредноста на остатоците.

2) Во случај на уништување на осигурените предмети - според вредноста на осигурените предмети во време на настанувањето на осигурениот случај, намалена за вредноста на остатоците. Ако трошоците за поправка на еден осигурен предмет ср се поголеми од вредноста на осигурениот предмет, ќе се постапи како тој осигурен предмет да е уништен.

3) Трошоците на привремени поправки ги сноси осигуреникот. Доколку поправките се составен дел од конечната поправка и не ги зголемува вкупните трошоци за поправка тогаш истите ги сноси осигурувачот.

4) Поголемите трошоци, во случај на оштетување на осигурените предмети, за поправки настанати поради прекувремено, неделно, празнично и ноќно работење, се надоместуваат само ако е тоа посебно договорено.

5) Поголемите трошоци за отстранување на штетата (со поправка или замена на осигурените предмети со нови) настанати поради извршени измени, подобрувања или усовршувања, паѓаат на товар на осигуреникот.

6) Осигурувачот, во случај на оштетување на осигурениот предмет, не е во обврска да го надомести целиот осигурен предмет (машина), ако оштетениот односно уништениот дел од истата не може да се поправи или набави поради тоа што осигурениот предмет е набавен во странство или повеќе не се произведува. Осигурувачот е во обврска само до вредноста на оштетениот односно уништениот дел на осигурениот предмет која се утврдува со процена на сразмерно учество на вредноста на оштетениот или уништениот дел на осигурениот предмет во вредноста на целиот осигурен предмет или со споредување со истоивидни, односно слични делови на осигурениот предмет.

7) Штетите на осигуреното полнење на електричните уреди и маслото на парните турбини се надоместуваат во сразмери одредени врз основа на пропишаниот век на траење и времето на употреба на полнењето, и под услов оштетувањето на истиот да е последица од оштетувањето на машината од опасностите опфатени со овие услови.

8) Трошоците за земјени работи, вклучувајќи го и асфалтирањето кај каблови и цевководи, како и трошоците за изнаоѓање на местото на оштетување на далекуводите, кабловите и цевководите се надоместуваат до колку е тоа посебно договорено.

9) Ако сумата на осигурувањето е помала од 90% од вредноста на осигурените предмети во почетокот на соодветниот период на осигурување (подосигурување), штетата ќе се надомести сразмерно помеѓу сумата на осигурување и вредноста на осигурените предмети.

10) Во секој штетен настан-осигурен случај, пресметаниот надомест од осигурувањето се намалува за 10% (франшиза) но најмалку во денарска противвредност од 250 евра на денот на настанување на штетниот настан според средниот курс на Народна банка на Македонија, ако поинаку не е договорено.

#### НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИТЕ

1) На име трошоци направени за расчистување во врска со настанатиот осигурен случај, осигурувачот ги надоместува неопходните издатоци за расчистување на осигурениот предмет но најмногу до 3% од вредноста на осигурениот предмет.

2) Осигурувачот ги надоместува неопходните трошоци предизвикани со разумен обид на осигуреникот, кога ќе

настапи осигурен случај, за преземените мерки заради отстранување и смалување на штетните последици од настанување на осигурениот случај.

3) Неопходните трошоци за отстранување на непосредните опасности од настанувањето на осигурениот случај и ограничување на неговите штетни последици, направени во согласност со осигурувачот, се надоместуваат и кога со надоместокот на штетата се преминува сумата на осигурување.

4) Осигурувачот не е во обврска да ги надомести трошоците настанати на отстранување на причината на штетата.

5) Во случај на подосигурување, трошоците за отстранување и намалување на штетата се надоместуваат во ист сразмер како и надоместокот на штетата, освен кога тие трошоци се направени по налог на осигурувачот.

6) Вкупниот надоместок на име надоместок на осигурување и на име трошоци не може да ја надмине сумата на осигурувањето, односно вистинската вредност на штетата на оштетениот предмет.

#### ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ВО СЛУЧАЈ НА ШТЕТА

1) Сервисерот мора да ги остави за увид, сите делови кои биле заменети.

2) Доколку осигуреникот не може да ја докаже староста на осигурениот предмет (вградена плочка со технички податоци и година на производство, сметководствен податок или некој друг доказ преку кој се докажува староста на машината) проценителот може да одбие на име амортизација до 70%.

## СЕКЦИЈА 6 -

### НИСКОНАПОНСКА ЕЛЕКТРОНСКА ОПРЕМА

#### ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Медицинска опрема: Рентгенските апарати за дијагностицирање и терапија, радиотераписките апарати како што се б - трони и г - трони и хируршката технологија, со други зборови цела медицинска и радиолошка опрема во болниците, медицинските и стоматолошките амбуланти и медицинските лаборатории.

Комуникациските апарати: телепринтери, телетекстови, телефонски центри и единици, радарски и радио комуникациски апарати, сателитски примачки апарати, авионска навигација и сателитска опрема за емитувања во големи станици, радио и ТВ емитувачи, комерцијални воздушни системи, видео телефони и факсимилски рекордери и слична опрема.

Канцелариска опрема: Машини за пишување со процесорска единица, фотокопири, принтери, адресирање, и слична опрема, интерком телефони и јавни системи, противпожарни алармни контролни табли и опрема.

Внатрешна опременост: Телевизиска опрема користена за индустриски цели, филмска и телевизиска студиска опрема, аналитички апарати (фасилитиес), електронски микроскопи, тајмери, радио и сигнализирачки системи, сообраќајно означување и електронски означувачки опреми, како и поголеми канцелариски работи како што се укнижување, снимање, микрофилмување и машини за дуплирање.

Осигурително покритие не треба да биде овозможено за аматерски радио инсталации, џубокси, машини за игри или автомати, дисперзери на пари во готовина, или други инсталации во сали за играње или дискотеки или барови.

Осигурени се само оние предмети кои се означени во полисата.

#### ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ(РИЗИЦИ)

Со осигурувањето се надоместува ненадејна и непредвидлива физичка штета или оштетување за која треба да се изврши поправка или замена на осигурените предмети, а овие оштетувања не се настанати од причините за кои се исклучени од осигурувањето.

Осигурувањето важи кога предметите се во функција или во мирување или се демонтирани со цел да се исчистат или за

ремонт, или во текот на нивно работење, или во тек на последователно повторно монтирање, но во секој случај по успешно извршено пробно пуштање.

Вкупниот надоместок на име обештетување на осигуреникот, вклучувајќи ги и трошоците за расчистување не може да ја надмине сумата на осигурувањето која е наведена во полисата.

Осигурувањето е во важност и кога предметите на осигурување во целост се преместени на друго место на подрачјето на Републиката.

### ИСКЛУЧОЦИ

Осигурувачот не е во обврска да исплати штета или обештетување, па ни во случај кога вредноста на наведените предмети е содржана во полисата, во следните случаи:

1) Пожар и удар од гром, експлозија, освен експлозија на нуклеарна енергија, доколку поинаку не е договорено, излевање на вода од водоводна и канализациона инсталација, луња и град, удар со сопствено моторно возило и сопствена подвижна работна машина во осигурените градежни објекти, а тој предизвика штета на осигурената опрема, паѓање на воздушни летала, манифестација и демонстрација и поплава порој и висока вода.

2) Провална кражба и разбојништво односно ризиците кои се опфатени со Условите за секцијата за осигурување на провална кражба и разбојништво.

3) грешки и дефекти кои постоеле во времето на почетокот на ова осигурување, а овие грешки или дефекти му биле познати или неможе, а да не му биле познати на осигуреникот или неговиот менаџерски тим.

4) штета која произлегува од намерно дејство, намерно невнимание од осигуреникот или неговиот менаџерски тим.

5) загуба или оштета која резултира од користење на осигуран објект после настанување на оштета но пред да биде извршена трајна поправка и загарантирана нормална работа.

6) трошоци за стандардно дотерување, поправање на функционални застои и одржување на осигурениот предмет, освен ако не е неопходно, во врска со поправка после настаната санација на оштетениот осигурен предмет.

7) загуба или оштета на вентили, цевки, спојки, дихтунзи (или печати), каиши, преносливи алати, гравирани цилиндри, предмети направени од стакло, порцелан или керамика, текстил или средства за работа (на пр.масло за подмачкување, хемикалии).

8) естетски дефекти, како што се гребаници на фарбани, полирани или емајлирани површини.

9) корозија, оксидација, стареење, ерозија, или друго постојано хемиско влијание, термичко влијание (разорување): електроотпорни греачи, механичко или атмосферско влијание, било кој вид на трошење или абење на секој дел од машините предизвикани со редовна употреба, кавитација, наслаги од рѓа, каменец, талог, тиња, кал, или други наслаги.

10) преоптовареност на машините, машинските и електрични уреди, апарати и инсталции преку границите на нивните проектни параметри, ставање во погон пред конечната поправка, монтирање и пробно испитување на новите осигурени предмети, повреда на техничките и други прописи и упатства за техничка експлоатација на осигурените предмети, како и заштитни мерки.

11) сите видови на променливи делови и делови кои подлежат на периодична замена или сигурносните елементи со еднократно дејство, делови на машини изложени на забрзано трошење и периодична замена: сита, релјефни и други заменливи облоги, заменливи облоги на валци, облоги на гребени - чешли, свитливи цевки, ремени, четки, влошки на филтер платна, средства за термичка изолација, делови на спојници (гумени прстени, ламели и сл.), каиши за транспорт-на лента, гумени ленти, решетки и црева, гумени и пластични постави, и бандажи, четкици, гумени јажиња, делови од стакло, порцелан и керамика, ленти, синџири и челични јажиња, освен кај транспортните уреди за кои се предвидува можност за посебно договарање.

12) сите видови на горива, филтерни делови, средства за

ладење; средства за чистење, мазива, масти, катализатори, хемикалии, контактни агенци.

13) штетно дејство на нуклеарна енергија, ерупции, освен истражни ерупции, доколку тоа посебно се договори;

14) посредни штети настанати во врска со осигурениот случај: загуба на заработувачка, денгуби, казни и сл.;

15) штета или оштетување за кои производителот или добавувачот на имотот е одговорен или со закон или со договорни обврски. Ако производителот односно испорачателот ја оспорува одговорноста, а штетата е предизвикана со осигурен случај, одредена во член 2 од овие Услови, осигурувачот ќе му исплати надомест на осигуреникот-договорувачот, а потоа до износот на исплатениот надомест сите права на осигуреникот - договорувачот спрема производителот, односно испорачателот му припаѓаат на осигурувачот.

16) не се опфатени трошоците за демонтажа и монтажа кои се направени со цел за редовен преглед или одржување за осигурените предмети (периодични поправки, замени на истрошените делови). Во овој случај надоместот од осигурувањето ги опфаќа трошоците за замена на оштетените делови кои се оштетиле од осигурениот ризик, а при тоа не биле предвидени за периодична поправка или замена.

17) осигурително покривање не се дава на осигурени предмети за време додека се наоѓаат на изложба и саем.

18) војна, инвазија, дејство на странски непријател, непријателски или воени операции (без оглед дали војна е објавена или не) граѓанска војна, побуни, востание, бунт, револуција, заговор, воена или окупаторска сила, воспоставување на воена власт, безредија и граѓански немири, штрајк, затворање на фабрики, конфискување, противправно преземање, присвојување, уништување или оштетување на имот по налог на државата де јуре или де факто на било која државна општина или локална власт.

19) покрај се што содржи оваа полиса или додаток кон полисата, во оваа полиса се исклучува загуба, штета или трошок од било кој вид директно или индиректно предизвикан од, или е последица од, или во врска со било какво дејство на тероризам, без оглед на било која друга причина или настан кој придонесува истовремено или од друга причина, доведува до штета.

За примена на овој додаток дејство на тероризам значи дејство, вклучувајќи, но не и ограничување на употреба на сила или насилство и/или закана со нив на лице или група лица, без оглед дали дејствуваат сами или во корист на или во врска со било која организација(и) или влада(и) поврзани со политички, религиозни, идеолошки или етнички цели и причини вклучувајќи и намера да се влијае на влада и/или да се изложи јавноста или дел од јавноста под страв.

Овој додаток исклучува и загуба, штета, обврска, цена или трошок од секаков вид директно или индиректно предизвикан од, последица од или во врска со дејство преземено за контрола, превенција, угушување или на било кој начин е поврзано со дејство на тероризам.

20) полисата не покрива штети, оштетување, оштетно барање, трошок, давачки или друг износ кој директно или индиректно произлегува од или е во врска со:

мувла, плесна, габи, спори, или други микро организми од било кој вид, врста, или опис вклучително но не ограничено за материји чие присуство претставуваат стварна или потенцијална закана по човечкото здравје.

Ова исклучување се применува без оглед дали постои:

1. било каква физичка штета или оштетување на осигурениот имот;

2. било каква осигурена опасност или причина, без оглед на друга причина или настан кој придонел истовремено или на било кој друг начин за штетата

3. било каква загуба на употреба, простории или работење или

4. било какво дејство потребно вклучително, но не ограничено за поправка, замена, отстранување, расчистување, намалување, изложување, преместување или мерки преземени за барање лекарска или правна помош.

Ова исклучување ги заменува или поништува сите одредби

од полисата со кои се дава целосно или делумно осигурување за тие предмети.

21) Без оглед на било која одредба која е спротивна во полисата или нејзин додаток, договорено е како следи:

а) Со полисата не се врши осигурување на загуба, оштетување, уништување, пореметување, бришење, корупција или измена на електронски податоци од било која причина (вклучително, но не ограничено на компјутерски вирус) или загуба на употреба, намалување на функционалноста, трошок, давачка од било кој вид како резултат од тоа, без оглед на друга причина или настан кој придонел истовремено со или на било кој друг начин за штетата.

Електронски податоци се сметаат факти, мислења, и податоци пренесени на формулар кој се користи за комуникација, толкување и обработка од електронска или електромеханичка обработка на податоци, или опрема која се контролира по електронски пат како и вклучува програми, софтвер или други шифрирани инструкции за обработка и манипулирање со податоците или управување и ракување со таа опрема.

Компјутерски вирус се смета комплет од инструкции или шифри кои се погрешни, штетни или инаку неовластени, програмски или поинакви, кои се пропацираат преку компјутерскиот систем или мрежа од било кој вид. Компјутерскиот вирус вклучува но не се ограничува за вТројански коњиг, вЦрвиг и временски или логични бомбиг.

б) сепак, во случај кога опасноста наведена подолу претставува последица на било која од работите објаснети во параграф а) погоре, полисата согласно сите услови, рокови и исклучувања покрива физичка штета која се случила во времетраење на полисата на осигурениот имот со оваа полиса директно предизвикана од наведените опасности.

Наведени опасности:

Пожар

Експлозија

## 2. Вреднување на средствата за електронска обработка на податоци.

Без оглед на било која одредба која е спротивна во полисата или нејзин додаток, договорено е како следи:

Во случај ако средствата за електронска обработка на податоци кои се осигурени со оваа полиса претрпат физичка штета или оштетување кое е покриено со полисата тогаш основната за оцена на вредноста ќе биде цената на празните средства плус трошоци за снимање/копирање на електронските податоци од бекап или од оригиналите од претходното генерирање. Тие трошоци не вклучуваат истражување и проектирање ниту трошоци за повторно креирање, собирање и склопување на тие електронски податоци. Доколку средството не се поправи, замени или обнови основната за пресметување ќе биде трошокот на празното средство. Но, оваа полиса не покрива износ кој припаѓа на вредноста на тие електронски податоци за осигурениот или друго лице дури иако тие снесојат повторно да се креираат, соберат или монтираат.

## ВРЕДНОСТА НА ОСИГУРЕНИТЕ ПРЕДМЕТИ

Вредноста на осигурените предмети (сума на осигурување) се определува врз основа на новонабавната вредност на осигурените предмети со вклучени транспортни трошоци, царина, данок, монтажата и сите останати трошоци на денот на склучување на осигурувањето.

## УТВРДУВАЊЕ НАДОМЕСТОК ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Висината на надоместокот од осигурувањето се утврдува:

1) Во случај на оштетување на осигурените предмети во висина на трошоците за поправка во време на настанување на осигурениот случај, демонтажа и повторна монтажа настаната со цел да се изврши поправката како и редовни трошоци за возарина, царинска такса и останати зависни давачки доколку има, намалено за вредноста на остатоците, освен во случаите кога важат клаузулите за одредување на вистинската вредност.

2) Во случај на уништување на осигурените предмети според вредноста на осигурените предмети во време на нас-

танувањето на осигурениот случај, намалени за износот на проценетото амортизирање и намалена за вредноста на остатоците. Ако трошоците за поправка на еден осигурен предмет се поголеми од вредноста на осигурениот предмет ќе се постапи како тој осигурен предмет да е уништен.

3) Трошоците на привремени поправки ги сноси осигуреникот. Доколку поправките се составен дел од конечната поправка и не ги зголемуваат тоталните трошоци за поправка тогаш истите ги сноси осигурувачот.

4) Поголемите трошоци, во случај на оштетување на осигурените предмети, за поправки настанати поради прекувремено, неделно, празнично и ноќно работење, се надоместуваат само ако е тоа посебно договорено.

5) Поголемите трошоци за отстранување на штетата (со поправка или замена на осигурените предмети со нови) настанати поради извршени измени, подобрувања или усовршувања, паѓаат на товар на осигуреникот.

6) Осигурувачот, во случај на оштетување на осигурените предмети, не е во обврска да го надомести целиот осигурен предмет (машина), ако оштетениот односно уништениот дел од истата не може да се поправи или набави поради тоа што осигурениот предмет е набавен во странство или повеќе не се произведува. Осигурувачот е во обврска само до вредноста на оштетениот односно уништениот дел на осигурениот предмет која се утврдува со процена на сразмерно учество на вредноста на оштетениот или уништениот дел на осигурениот предмет во вредноста на целата осигурена ствар или со споредување со истовидни, односно слични делови на оштетената опрема.

7) Ако сумата на осигурувањето е помала од вредноста на осигурените предмети во почетокот на соодветниот период на осигурување (подосигурување), штетата ќе се надомести сразмерно помеѓу сумата на осигурувањето и вредноста на осигурените предмети.

8) Во секој штетен настан пресметаниот надомест од осигурувањето се намалува за франшизата од 100 евра на денот на настанување на штетниот настан според средниот курс на Народна банка на Македонија, ако поинаку не е договорено.

## НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИТЕ

1) На име трошоци направени за расчистување во врска со настанатиот осигурен случај, осигурувачот ги надоместува неопходните издатоци за расчистување на осигурениот предмет, но најмногу до 3% од вредноста на осигурениот предмет.

2) Осигурувачот ги надоместува неопходните трошоци предизвикани со разумен обид на осигуреникот, кога ќе настани осигурен случај, за преземените мерки заради отстранување и смалување на штетните последици од настанување на осигурениот случај.

3) Неопходните трошоци за отстранување на непосредните опасности од настанувањето на осигурениот случај и ограничување на неговите штетни последици, направени во согласност со осигурувачот, се надоместуваат и кога со надоместокот на штетата се преминува сумата на осигурување.

4) Осигурувачот не е во обврска да ги надомести трошоците настанати на отстранување на причината на штетата.

5) Во случај на подосигурување, трошоците за отстранување и намалување на штетата се надоместуваат во ист сразмер како и надоместокот на штетата, освен кога тие трошоци се направени по налог на осигурувачот.

6) Вкупниот надоместок на име надоместок на осигурувањето и на име трошоци не може да ја надмине сумата на осигурувањето, односно вистинската вредност на штетата на оштетениот предмет.

## ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ВО СЛУЧАЈ НА ШТЕТА

1) Сервисерот мора да ги остави на увид сите делови кои биле заменети.

2) Доколку осигуреникот не може да ја докаже староста на осигурениот предмет (вградена плочка со технички податоци и година на производство, сметководствен податок или некој друг доказ преку кој се докажува староста на машината), процентот на амортизација се пресметува во висина до 70%.

## СЕКЦИЈА 7 - КОМПЈУТЕРИ

### ПОКРИТИЕ

Доколку осигурениот предмет или било кој дел од предметот на електронскиот погон прецизиран во полисата кој е на локацијата на осигурување или се наоѓа во други простории само заради одржување, поправка или сервисирање, претрпи осигурена штета за време на периодот за осигурување, ќе ве обештетиме како што е наведено во основите за решавање на штети.

### 1. ДЕФИНИЦИИ КОИ СЕ ПРИМЕНУВААТ ВО ОВАА СЕКЦИЈА

**1.1. Штета од осигурен ризик** значи ненадејно и непредвидено физичко оштетување за време на периодот на осигурување и бара неопходна поправка или замена за да продолжи со употреба, а е предизвикана од злонамерна или случајна штета, прекумерна вибрација, пренапон на струја, ниска волтажа, механичко, електрично и електронско расипување.

**1.2. Електронски погон** подразбира: сите компјутери, ворд процесори вклучувајќи ја целата помошна опрема која е приклучена кон нив, софтверот, друга електронска опрема прецизирани во полисата како осигурани предмети.

**1.3. Софтвер значи** програми со кои компјутерот ја изведува саканата операција или серии на операции.

**1.4. Електронски податоци** значи информации кои се зачувани на медиумите за електронски податоци.

**1.5. Средства за електронски** податоци значи дискови или ленти кои се користат за чување на информациите во компјутерот.

### 2. ОСНОВИ ЗА РЕШАВАЊЕ НА ШТЕТИ

**2.1** Во случај на штета од осигурен ризик врз осигурениот предмет на електронскиот погон ќе платиме за замена или поправка неопходна осигурениот предмет да се врати во првобитната состојба на работење вклучувајќи:

а. трошок за демонирање, повторно монтирање на предметот и отстранување на отпадоците;

б. трошоци за прекувремена работа и работа за време на државни празници кои биле неопходни и оправдани;

в. транспортни трошоци до и од местото на поправка во рамките на Република Македонија од било која признаена редовна служба, и

г. царински давачки

Под услов вкупниот збир на сите овие трошоци во клаузулите 2.1б, 2.1в и 2.1г се ограничени до 50% од нормалниот трошок на поправката која се исплаќа со оваа секција.

Нашата одговорност вклучувајќи ги овие дополнителни трошоци не смее да биде поголема од сумата на осигурување прецизирана во полисата.

**2.2** Нема да се одбива амортизација на делови кои се заменети освен за вентили, цевки (вклучувајќи туби за сликање и рентген) и светилки. Ќе го одбиеме делот од трошокот за замена на овие предмети што претставува дел кој во периодот на користење до моментот кога настанал дефектот, го сноси производителот или снабдувачот за предвидениот нормален век на работење.

**2.3** Сите осигурани штети кои можат да се поправат, мора да се поправат, но ако не е економично да се поправат, решавањето на штетата ќе се врши на следниов начин, и се исплаќа:

а. сумата на осигурување за осигурениот предмет како што е наведено во полисата;

б. за осигурениот предмет кој има помалку од 6 години, трошокот за замена на осигурениот предмет со предмет кој има слична функција, вид, капацитет и квалитет и кој е во иста состојба но не подобра од состојбата на осигурениот предмет кога бил нов; или

в. за осигурани предмети кои се 6 или повеќе години, инсталираната вредност на осигурениот предмет ќе биде

амортизирана за 10% годишно за секоја година на работа, но максимум до 70%.

Нашата одговорност ќе биде најмалата од 2.3.а, 2.3.б или 2.3в минус франшизата која се применува.

**2.4** Вредноста на спасените се одзема од сумата која се плаќа со оваа клаузула.

**2.5** Ако еден осигурен предмет е уништен или оштетен во еден штетен настан по повеќе секции, ќе ја примениме само франшиза која се применува на таквите осигурани предмети од Секцијата каде франшизата е најголема.

**2.6** Сумата на секоја штета која инаку би се платила, ќе се намали за сумата на оваа франшиза наведена во полисата.

### 3. ИСКЛУЧОЦИ КОИ СЕ ПРИМЕНУВААТ ЗА ОВАА СЕКЦИЈА

Оваа секција не покрива:

**3.1.** Штета на електронски податоци и средства за електронски податоци освен ако имате осигурани компјутери.

**3.2** Штети предизвикани од атмосферски услови, влага или температурни промени освен ако не резултира директно од штета или неисправно работење на клима уредите, или

**3.3** Трошокот за:

а. замена на потрошливи батерии, вентили, туби за сликање и рентген, каиши, ланци, траки, карти, ленти, цевки, елементи за електрично греење или електрични спојки; или

б. замена на компоненти кои се избани од нормална употреба или работење;

освен ако не е потребно како дел од поправката на осигурената штета која не е инаку исклучена со оваа секција.

**3.4. Трошокот за:**

а. одржување на работата;

б. измени, дополненија, подобрувања или ремонт без разлика дали се изведени во текот на поправките кои се обештетуваат или како посебна операција;

в. замена или поправка предизвикана од постепено распаѓање (вклучувајќи рега, корозија, ерозија, оксидација или таложење на бигор)

г. привремени поправки освен ако не сочинуваат дел од финалните поправки и не го зголемуваат трошокот за целосната поправка.

д. поправка на гребнатини, фарбани или полирани површини;

ѓ. било кој трошок износот на кој имате право за повраќај на трошокот за работна сила или делови кои се предмет на договор за одржување, гара-нција или обештетување во ваша корист од производителот на релевантниот осигурен предмет или од било кое лице.

**3.5. Загуба или оштета предизвикана од:**

а. софтверски вируси или други подривачки техники за програмирање.

**3.6.** Последователна загуба од било кој вид, предмет на било кое проширување кое вие сте го одбрале.

### 4. СПЕЦИЈАЛНИ УСЛОВИ КОИ СЕ ПРИМЕНУВААТ ВО ОВАА СЕКЦИЈА

**4.1** Ова осигурување се применува само после успешното првично пуштање во употреба.

### 5. ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДАТОЦИ И СРЕДСТВА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДАТОЦИ

#### 5.1 Обем на покритие

Ќе Ве обештетиме за штета од осигурен ризик на електронските податоци и средства за електронски податоци предизвикана само како резултат на штета на компјутерот што е специфициран во полисата до инсот кој не го надминува лимитот на секое поединечно средство.

#### 5.2 Основа на решавање на штета

Ќе ви исплатиме штета до сумата на осигурување минус франшизата која е наведена во полисата, вклучувајќи:

а. реалниот трошок за замена за загубените или оштетените медиумски електронски податоци со нови неупотребени материјали;

б. трошоците за кои може да се докаже дека сте ги напра-

ваиле заради враќање на електронски податоци со репродукција на податоците или информациите во состојба која е еднаква на онаа која постоела пред осигураната штета и која е неопходна за да продолжи нормалната работа на осигураниот предмет. Загубените електронски податоци можат да се репродуцираат во ажурирана форма ако трошокот за тоа не е поголем од оној за повторно враќање во првобитниот облик.

Под услов дека:

в. ние ќе бидеме одговорни само за трошоците и давачките кои настанале во период на 12 месеци во рамките на периодот на осигурување.

г. ова проширување се применува само додека осигураните средства за електронски податоци се:

- на локацијата
- во средство за чување на локацијата или
- привремено на алтернативна локација заради обработување или во транзит меѓу овие две локации.

д. Сумата на секоја штета која инаку би се платила, ќе се намали за сумата на франшизата наведена во полисата.

**5.3. Исклучоци:** кои се применуваат на проширувањето за електронски податоци и средства за електронски податоци (исклучоците содржани во оваа Секција се применуваат и кон ова проширување)

а. загуба или дисторзија на електронските податоци содржани во средството за електронски податоци додека се монтира во или на било која машина заради обработка, освен ако не настане таква загуба или дисторзија:

- на локацијата поради осигурена оштета на осигуран компјутер прецизирано во полисата;
- и

- привремено на друга локација заради обработување како резултат на осигурена штета на осигуран компјутер која би се обештетила ако компјутерот бил осигуран со оваа Секција.

б. загуба или дисторзија предизвикана од компјутерски вирус кој е спроведлива програма или сегмент од компјутерски код кој сам се умножува; бара програма домаќин или спроведлив сегмент од диск во кој може да се задржи кој ја уништува или менува програмата домаќин или друга компјутерска шифра или податоци предизвикувајќи несакано работење на програми или на компјутерскиот систем.

в. трошење, истрошување и абење предизвикани од или кои природно произлегуваат од нормална употреба или работење или од постепено распаѓање;

г. загуба или оштета предизвикана од атмосферски услови, влага или тем-пературни промени освен ако директно не резултираат од штета на клима уредите која би се обештетила ако опремата била осигурена со оваа секција.

д. последователни штети од било кој вид или опис;

ф. работа која се изведува без наше одобрување освен споредни или дополнителни поправки. Не постои покритие со ова проширување за било кој осигуран предмет кој се употребувал за работа без да биде поправен на задоволително ниво по осигураната оштета.

**5.4. Специјален услов - се применува на точка 5.**

а. За обештетувањето со ова проширување, услов е постојењето на копии од ажурираните средства за предмети зачувани во алтернативни простории.

### 6.3 ГОЛЕМЕН ТРОШОК НА РАБОТЕЊЕТО

#### 6.1.Обем на покритие

а. Ке Ве обештетиме како што е наведено во 6.2. подолу, до сумата на осигурување за било кои дополнителни трошоци за изведувањето на Вашето работење кои произлегуваат директно од прекин или мешање во Вашиот бизнис како што е утврдено во полисата, но само ако:

- прекилот или пречката резултира од осигурена штета врз осигураниот компјутер прецизирано во полисата и
- прекилот или пречката е предизвикана само како резултат на осигурената штета.

Од сумата која ние треба да ја платиме ќе ја одбиеме било која сума која е зачувана за време на периодот на прекин за таксите и трошоците за работење кое може да престане или да се намали како последица од осигураната штета

вклучувајќи било какви заштеди од тој вид кои настанале заради прекилот на нормалното електронско работење на системот за обработка на податоци.

#### 6.2 Основа за решавање на штета

а. Ке Ви исплатиме за дополнителниот трошок кој е поголем од нормалните трошоци кои Вие би ги направиле за работењето на Вашиот осигуран компјутер со користење на опрема за замена за да се одржи нормално одвивање на работењето за време на прекилот до сумата на осигурување прецизирана во полисата, без франшизата која се применува вклучувајќи и:

- реалните трошоци кои настанале за изнајмување на опремата за замена, и
- трошокот за дополнителен персонал и транспортни трошоци кои настанале со користењето на опремата за замена.

б. периодот на обештетување и рокот на прекин ќе започне кога ќе почне користењето на компјутерот за замена на осигураниот компјутер.

в. Одговорни сме за дополнителни трошоци кои настанале за време на периодот на прекин но само во рамките на времетраењето на осигурувањето прецизирано во полисата.

г. Вкупниот износ на штети кои се плаќаат со ова проширување за време на периодот на осигурување не смее да го надмине вкупниот збир на сумата на осигурување наведен во полисата.

д. Не сме одговорни за загуба, штета или трошоци кои Вие ги причиниле за време на рокот на прекин.

ф. Сумата на секоја штета, ќе биде намалена за сумата на франшизата наведена во Полисата.

**6.3. Исклучоци** - кои се применуваат на ова проширување за зголемени трошоци на работење податоци (исклучоците содржани во оваа Секција се применуваат и кон ова проширување)

Нема да платиме за:

- а) трошоци кои настанале за време на:
  - прекин за време на спроведувањето на измените, дополненијата или подобрувањата на осигураниот компјутер;
  - прекин заради чистење, подесување, инспекција или оддржување на осигураниот компјутер или
  - продолжување на било кој прекин заради било кои мерки, рестрикција или регулатива наметната од владини, јавни или локални надлежности.

б. Дополнителни трошоци кои настанале кога периодот на прекин кој инаку се применува е зголемен за повеќе од 4 недели поради доцнење на поправката или замената на предметите произведени надвор од Република Македонија а тоа резултира од:

- мерки, рестрикција или регулатива наметнати од владини, јавни или локални надлежности.
- времето потребно за набавување на деловите за замена или целиот предмет во европските пазари;
- времето потребно за пренос или испорака на составните делови или целиот предмет од локацијата и било кое европско место за поправка или замена,
- времето потребно за да се најдат и пренесат странски специјалисти или консултанти за помош при или надгледување на поправките кои се вршат во земјата.

#### 6.4. Специјален услов - се применува на точка 6

а) Зголемени трошоци на работа не се применуваат на исклучокот 3.4. ф од овој дел не се применува.

### СПЕЦИЈАЛНИ ИСКЛУЧОЦИ КОИ СЕ ПРИМЕНУВААТ ЗА ОВАА СЕКЦИЈА

Не сме во обврска за:

**7.1. Загуба или оштета предизвикана од или која произлегува од;**

- а. пожар, чад или саѓи;
- б. гаснење пожар вклучувајќи последователно рушење или поправка
- в. гром
- г. хемиски експлозии (освен експлозија на издувен гас од котли)
- д. удар од копнени возила, воздушни летала или пловни

објекти

- ѓ. земјотрес, подземен пожар, или вулканска ерупција;
- е. лизгање или спуштање на земјиште;
- ж. гром, бура, поплава, олуја;
- з. вода која истекува, се испушта или капе од извор кој е надворешен од местото на осигурување каде се наоѓаат осигурените компјутери.
- с. кражба или провала
- и. намерна и злонамерна штета
- ј. спроведување на тестови вклучувајќи абнормални тестови, вклучувајќи оптоварување на било кој осигуран предмет.

### СПЕЦИЈАЛНИ УСЛОВИ КОИ СЕ ПРИМЕНУВААТ ЗА ОВАА СЕКЦИЈА

**8.1.** Во случај на штетен настан кој може да предизвика штета од оваа секција вие и покрај тоа што ќе ги почитувате Општите услови кои се применуваат за сите секции за штети ќе:

- а. ги преземете сите оправдани мерки за да го минимализирате степенот на штетата;
- б. зачувајте сите оштетени или дефектни компјутери или предмети кои ќе ни ги доставите за увид.

**8.2.** Нашата одговорност престанува за било која штета на компјутер кој не е поправен соодветно пред пуштањето во употреба.

**8.3.** Бројот на машините кои се наведени во понудата од оваа секција мора да биде фактичкиот вкупен збир на машините кои се наоѓаат на локацијата на денот кога започнува осигурителната полиса. Ако за време на штетата се забележи на пријавените единици е помал од бројот на оние кои се присутни на почетокот на тековниот период на осигурување сумата која вие ќе треба да си ја повратите ќе биде намалена пропорционално.

#### 8.4 Новоинсталирани предмети

На крајот на секој осигурителен период ќе не известите за деталите за секој новоинсталиран предмет или за предметите кои се избришани за време на осигурителниот период.

Доколку вкупната вредност на новонабавените предмети надмине 50% од вкупната сума на осигурување од полисата ќе се пресмета дополнителна или повратна премија.

#### 8.5 Инспекција

Ќе ни дозволите нам или на нашиот претставник во погодено време да ги провериме и испитаме осигурените предмети од ова поглавје.

8.6. Ова осигурување се применува само после првичното успешно пуштање во употреба.

## СЕКЦИЈА 8 - ПРОШИРЕНА ОДГОВОРНОСТ

### 1. ДЕФИНИЦИИ

Значењето на секој поим дефиниран во овој дел го има истото значење во било кој дел од текстот од оваа секција.

**1.1. Летало:** секое превозно средство или уред произведен или наменет да лета или се движи низ атмосферата или просторот;

**1.2. Бизнис:** дејност назначена во полисата, вклучувајќи го обезбедувањето и управувањето со кантини, социјални, спортски и добротворни организации во корист на вашите вработени, прва помош, противпожарни услуги, услуги на брза помош, и одржувањето на Вашите простории.

**1.3. Вие/Ваш:** значи:

- а) Име на осигуреникот назначен во полисата
- б) сите ваши филијали (формирани во моментот или дополнително) на територијата на Р. Македонија.
- в) секој директор, извршител, вработен, партнер или ваш акционер или во компаниите определени во точките а) и б), но само доколку работат во рамките на нивните должности;
- г) одговорноста секој ваш директор причинета од извршување на неговите работни должности во рамките на покритието и лимитот за одговорност утврдени во полисата.
- д) секој претставник на компанија или член на социјални и

спортски клубови, кантина или добротворна организација или услуги за прва помош брза помош или против пожарни услуги воспоставени со ваша согласност (но не и за осигурениците наведени во точка (г) или (ѓ) за штети предизвикани со извршување на нивните обврски поврзани со дејноста на таков клуб, организација или услуги. Ова осигурување не важи за лична повреда или имотна штета на учесници во игра, натпревар или слично.

ѓ) ваш партнер, компанија соучесник во заедничко вложување или заеднички закупник, но само:

во однос на настанатата одговорност која произлегува од партнер, компанија со заедничко вложување, соучесник во заедничко вложување или заеднички закупник и доколку партнерството, компанија со заедничко вложување, соучесник во заедничко вложување или заеднички закупник е пријавен кај нас во рок од 60 дена од формирањето и е додадено во полисата.

е) за ваш директор или управник во однос на приватната работа која ја презел вашиот вработен за тој директор или управник.

Вие /Ваш не вклучува интерес на било кое лице освен лицето кое е наведено во точка (а) и (е) погоре во текстот.

**1.4. Ваши производи:** Сите стоки, производи и имот откако ќе престане да биде ваша сопственост или под ваша контрола, кои вие ги произведувате, одгледувате, изведувате, обработувате, градите, монтирате, инсталирате, поправате, сервисирате, третираат, продавате, набавувате или дистрибуирате (вклучително и штетите од контејнерот во кој се врши дистрибуцијата на производите, но не штетите кои ќе ги предизвика самото возило при транспортот).

#### 1.5. Лимит на одговорност:

Износ на лимитот за одговорност кој се применува е наведен во полисата.

#### 1.6. Медицински лица:

Лицата - официјално квалификувани лекари, и медицински сестри, дентисти и лица за прва помош.

**1.7. Настанат случај:** настан кој за последица има физичка повреда или материјална штета која, од страна на осигуреникот, е неочекувана и ненамерна.

Сите физички повреди и материјални штети кои произлегуваат од последователни и пов-торливи манифестирања, на во основа исти општи причини ќе се сметаат како да е еден настан.

#### 1.8. Телесна повреда:

а) телесна повреда (во овој збор се вклучени и смрт и болест), инвалидитет, шок, страв, душевна болка, душевна повреда;

б) погрешно апсење или притворање, неосновано затворање во затвор и злонамерно судско обвинување;

в) погрешно вселување или иселување

г) издавање или изјавување клевети или други лажни или навредливи материјали;

д) физички напад или навреда која не е извршена од вас или по вас налог, освен ако не е извршен од оправдани причини со цел да се спречи и елиминира опасност на за лице или имотот.

#### 1.9. “Загадувачи” -

Значи цврст, течен, гасовит или термален иритант или контаминатор вклучувајќи, но не ограничувајќи се на: чад, пареа, гараж, дим, киселини, алкали, хемикалии и отпад. Под отпад се подразбираат материјали кои треба да се рециклираат, преработат или обра-ботат.

#### 1.10. “Штети на имот”-

(а) физичко оштетување, загуба или уништување на материјален имот, како и онево-зможност на употребата на таковиот имот.

(б) загуба заради неможност да се употребува имотот иако тој не бил физички оштетен, изгубен или уништен под услов неможноста на употребата да е резултат на настанат случај.

#### 1.11. Возила

Секоја машина на тркала или на шини произведена или со цел да се движи со погонска сила, а не рачно или со животност, како и приколка или друго додатно средство произведено

или наменето да се движи со таа машина;

### 1.12. Брод

Значи, превозно средство, машина или средство произведено или наменето за да плови по вода;

## 2. ПОКРИТИЕ

### 2.1 Покритие

Ние ќе Ви ги платиме Вам или наместо Вас сите суми за кои Вие сте станале законски обврзани да ги платите преку компензација во врска со лична повреда или штета на имот настаната за време на осигурителниот период и предизвикана од настан во врска со вашата дејност.

### 2.2. Одбрана на штети

Во врска со обештетување обезбедено со оваа полиса ние ќе:

(а) ја браниме во Ваше име и наместо Вас секоја штета или судска постапка против Вас барајќи оштетувања на сметка на лична повреда или штетување на имот, дури и ако постапката е неоснована, невистинита или измамничка, ние ќе ја испитуваме, преговараме и регулираме секоја штета или судска постапка, како што сметаме дека одговара;

(б) ги платиме сите трошоци претрпени од наша страна, сите издатоци направени против Вас во секоја таква судска постапка и сите камати зголемени после правосилност на пресуда додека ние имаме платено, понудено или депонирано во суд таков дел од пресудата кој не го надминува лимитот на нашата одговорност.

(в) надоместиме за сите оправдани трошоци, освен загуба од заработувачка, претрпена во врска со одбрана на штета или судска постапка со наша согласност;

(г) платиме за сите оправдани трошоци претрпени од ваша страна за прва помош на било кој за време на личната повреда предизвикана од настан (освен медицински трошоци покриени од здравствено осигурување).

Под услов да:

(д) Ние нема да бидеме обврзани да платиме било која штета или пресуда или да одбраниме било која штета или судска постапка после исцрпувањето на лимитот на одговорност со исплата на пресуди или регулирања;

(е) Ако треба да се направи исплата за елиминирање на штета, која го надминува лимитот на одговорност, нашата одговорност да платиме секакви трошоци, издатоци и камата према клаузула 2.2. ќе биде лимитирана до таков размер на тие трошоци, издатоци и камата како што лимитот на одговорност трпи до сумата исплатена за елиминирање на штетата.

Сумата која е на тој начин направена, користи исплати во регулирање на штети, судски процеси и сите трошоци досудени против вас, се плативи од нас во дополнително на лимитот на одговорност.

### 2.3. Лимит на одговорност

(а) Нашата максимална одговорност во врска со било која штета или серија од штети, судски спорови за лична повреда или штета на имот предизвикана од или произлезена од еден настан, не треба да го надминува лимитот на одговорност.

(б) Нашата вкупна збирна одговорност за време на било кој период на осигурување за сите штети произлезени од вашите производи, не треба да го надминува лимитот на одговорност.

## 3. ИСКЛУЧОЦИ

Овој секција од Полисата не покрива одговорност во врска со:

### 3.1. Одговорност од вработување

(а) Лична повреда на било кој вработен произлезена директно или индиректно од или во тек на нивното вработување во вашата компанија, под услов овој исклучок 3.1. (а) не се применува во врска со одговорности од повреда кои не се надоместени према законската регулатива за работнички надомест, каде вработувањето не е главен значаен фактор кој ја предизвикува повредата;

(б) Било која штета или штети кои произлегуваат од одредби-те на било која законска регулатива за работнички надомест или било која работна одлука или спогодба или определба;

(в) било која штета за која вие сте или би имале право да барате надомест према било која полиса на осигурување која бара да биде остранета согласно со било која законска регулатива која се однесува на работнички или соработнички надомест вклучувајќи секое законодавство од било која држава или територија (без оглед дали осигурување е ефектувано или не).

За намерата на овој исклучок 3.1. вработен ќе значи било кое лице ангажирано према договор за дело или стажирање со Вас, но не вклучува лице вработено према таков договор кое е исклучено од дефиницијата за работник према било која законска регулатива за работнички надомест.

### 3.2. Имот на чување или контрола

Имотна штета на:

(а) имот поседуван од или под наем или рента од вас, или

(б) имот под ваша физичка или законска контрола.

Но овој исклучок не се применува за одговорност за имотна штета на:

(в) работни простории (вклучувајќи недвижен имот и опрема на земјопоседник) кои се под наем или рента за Вас;

(г) работни простории (или нивните содржини) кои не се поседувани, под наем или рента од вас за работа во истите;

(д) возила (кои не се ваши, користени од вас или во ваша корист) во ваша физичка или законска контрола, каде оштета на имотот се случува додека возилата се во паркинг за коли поседуван или раководен од Вас, освен ако Вие поседувате или раководите со паркинг плацот за паричен надомест.

(е) имотот на ваш вработен или еден од вашите филијали како што е одредено во параграфите 1.3.(а) или 1.3.(б).

(е) имот (исклучувајќи било кое возило кое е регистрирано или кое се бара према било кое законодавство да биде регистрирано) во ваша физичка или законска контрола со намера за поправка, сервисирање, одржување или промена или кој е привремено под наем или заем кај Вас, предмет на максимален надомест за било кој настан од 10.000 евра или износот наведен во додатокот.

### 3.3. Дефект на производ

Оштетување на имот на Ваши производи ако оштетувањето е резултат на било каков дефект во нив или нивната штетна природа или несоодветност.

### 3.4. Загуба од употреба

Загуба од употреба на материјален имот кој не бил физички оштетен, или загубен или уништен како резултат на:

(а) каснење или недостаток на извршување од или во ваша корист од било кој договор;

(б) пропуст на ваши производи да го исполнат степенот на извршување, квалитет, погодност или трајност кои се недвосмислено или индиректно гарантирани или претставувани од вас, но овој исклучок не се применува на загуба од употреба на друг материјален имот која резултира од ненадејно и случајно физичко оштетување на, загуба или уништување на ваши производи после нивно ставање во употреба од било кое лице или организација освен оние назначени во параграфи 1.3(а) или 1.3 (б).

### 3.5. Повлекување на производ

Штети кои произлегуваат од или резултираат од повлекување, инспекција, поправка, замена или загуба од употреба на ваши производи или од било кој имот од кој тие образуваат дел, ако такви производи или имот се повлечени од пазарот или од употреба, заради било каков познат или претпоставен дефект или недостаток во нив.

### 3.6. Воздушно летало, авионски производи и пловила

Штети кои произлегуваат од:

(а) сопствеништво, одржување, работење или употреба од вас на:

(1) било кое воздушно летало, или

(2) било кое пловило кое е подолго од 8 метри

(б) Ваши производи кои се составни делови на воздушни летала користени за одржување на авионот во лет или движење над земјата или користени во конструирање на трупот на воздушно летало или машина која на ваше знаење е инкорпорирана во воздушно летало.



### 3.7. Возила

Лична повреда или оштета на имот кои произлегува од сопственост, поседување, работење, одржување или користење од вас на било кое возило:

(а) кое е регистрирано или кое се бара да биде регистрирано од било која законска регулатива, или

(б) во врска со кое задолжително осигурување од одговорност или законски надомест е потребен во смисол на било која законска регулатива (без оглед дали е или не е ефектирано тоа осигурување).

Исклучоци 3.7 (а) до 3.7. (б) не се применуваат на:

(в) Лична повреда каде:

(1) тоа задолжително осигурување од одговорност или законски надомест не обезбедува надоместување и

(2) причина или причини зошто тоа задолжително осигурување од одговорност или законски надомест не обезбедува надоместување не вклучува прекршок од Вас на законска регулатива која се однесува на возила.

(г) Оштета на имот која произлегува од или при утоварање или истоварање на стока на или од било кое возило.

(д) Оштета на имот предизвикана од или произлезена од управување или употреба на возило кое е наменето првенствено за кревање, спуштање, утовар, истовар, копање или бушење додека е управувано или користено од вас или во ваша корист во границите на вашите работни простории.

(е) Имотна штета предизвикана од употреба на било каков алат или погон кој образува дел од или приклучен на или користен во врска со било кое возило (исклучувајќи додека возилото патува, превезува или пренесува стока) на било која работна локација.

### 3.8. Договорна одговорност

Секоја одговорност претпоставена од вас према некој договор освен до обемот што:

(а) одговорноста би била имплицирана со закон;

(б) одговорноста произлегува од одредба во договор за наем на вистински или личен имот освен одредба која ве обврзува да направите осигурување или обезбедите надомест во врска со предметот на договорот;

(в) одговорноста е претпоставена од вас према гаранција за соодветност или квалитет што се однесува до вашите производи;

(г) обврската е претпоставена према тие договори кои се специфицирани во додатокот.

### 3.9. Професионална одговорност

Давање или пропуст да се даде професионален совет или услуга од вас или било која поврзана грешка или пропуст, но овој исклучок не се применува на:

(а) давање или пропуст да се даде професионален медицински совет од медицински лица вработени од вас за обезбедување прва помош и други медицински услуги во вашите работни простории, или

(б) лична повреда или оштета на имот која произлегува од тоа, под услов да таков професионален совет или услуга не се дадени за надомест.

### 3.10. Дискредитирање и клевета

Објавување или искажување на омаловажување или клевета:

(а) направена пред започнување на осигурителниот период, или

(б) направени од или усмерени на Вас со знаење на нивната невиност, или

(в) поврзана со објавување, пренесување на радио или телевизија извршени од или во ваша корист.

### 3.11. Загадување

(а) Лична повреда или оштета на имот предизвикана од или произлезена од испуштање, дисперзија, ослободување или истекување на загадувачи во или врз земјата, атмосферата, или било каков воден тек или воден капацитет, но овој исклучок не се применува ако испуштањето, дисперзијата, ослободувањето или истекувањето е ненадејно, специфично, неочекувано и ненамерно и се случува во интегрално време и место;

(б) било какви трошоци и издатоци направени при превен-

ција, отстранување, уништување или расчистување на таква контаминација или загадување, но овој исклучок не се применува за трошоци само од расчистување, отстранување или уништување, кои се последица од ненадејно, специфично, неочекувано, ненамерно случување, кое во целост се случува во посебно време и место кое резултира во лична повреда и/или имотна штета.

Нашата одговорност према клаузули 3.11.(а) и 3.11.(б) во врска со било кое испуштање, дисперзија, ослободување, истекување или за сите испуштања, дисперзии, ослободувања, истекувања на загадувачи за време на било кој период од осигурувањето нема да го надминува лимитот на одговорност.

### 3.12. Азбест

Лична повреда или оштета на имот (вклучувајќи загуба од користење имот) директно или индиректно предизвикана од или произлезена од:

(а) експлоатација на руда, обработка, транспортирање, дистрибуирање и/или чување на азбест;

(б) производство на азбестни производи или обработка на материјали кои содржат азбест;

(в) било кој процес на деконтаминација, третирање, отстранување или контрола на азбест. Овој исклучок 3.12 (в) се применува само кај оние штети кои настануваат како последица на инхалирање на азбестни влакна или оштета на или загуба од употреба на имот заради присуство на азбест.

### 3.13. Погрешна изработка (занаетчиска)

Имотна штета на тој дел од имот на кој вие работите или сте работеле, каде имотното оштетување произлегува од вашата работа на трошокот за извршување, корегирање или подобрување на било која работа превземена од вас.

### 3.14. Парични казни (глоба), казни

Парични казни (глоба), казни или исплатени оштетувања.

### 3.15. Отштети

Отштети, примерни штети, влошени и било какви дополнителни штети кои резултираат од умножувањето на надоместливи штети.

### 3.16. Физички напад или малтретирање

Лична повреда или имотна штета предизвикана од или произлезена од физички напад или малтретирање (тепање) извршено од Вас или по ваше упатство освен ако не е оправдано потребно за заштита на лица или имот.

### 3.17. Дефект во дизајн

Секој дефектен дизајн или грешка во спецификација или формулар во било кој ваш производ, но ние ќе ве осигураме за производи кои вие не ги произведувате но се продаваат, набавуваат или дистрибуираат од вас, каде со закон вие се сметате за производител.

### 3.18. Некомплетност на компјутери, компјутерски софтвер и компјутерски консалтинг

(а) Имотна оштета на компјутерски податоци, или било каква последична загуба која резултира од ваша употреба на компјутерски хардвер и/или софтвер;

(б) Сите штети кои се базирани на или произлезени од било какво дејство, грешка или пропуст во обезбедување на компјутерски услуги од вас или во ваша корист.

### 3.19. Лекување или издавање лекови

Освен како што е обезбедено према исклучок 3.9. погоре,

а) Лекување на луѓе или животни за било каков физички или ментален недостаток, повреда, болест или заболување, или

б) Издавање таблети, лекови, фармацевтски производи, снабдување или вештачка помош.

### 3.20. Сексуално малтретирање на деца

Сексуално малтретирање или вознемирување на малолетник или малолетници од:

(а) Вас или било кое лице инволвирано од вас;

(б) било кој ваш вработен; или

(в) секое лице кое обавува доброволна работа или услуга за вас или во ваша корист.

Понатаму, ние ќе немаме никаква должност да браниме било каква постапка, судски спор или постапки поведени против вас (или било кое друго лице или деловен орган кој би

можел поинаку, но за одредбите од оваа клаузула да има право на надомест према оваа Полиса) што или директно или индиректно бара надомест во врска со такво сексуално малтретирање или вознемирување како погоре или било каква лична повреда која резултира од тоа.

#### 3.21. Учесници

Телесна повреда или оштета на имот на било кое лице предизвикана од или произлезена од учесување на такво лице или негов/нејзин имот во било каква игра, натпревар, трка, вежбање, пробен тест или друга спортска активност (вклучувајќи но не ограничувајќи на пливање, гимнастика, здравствени и фитнес активности).

#### 3.22. Заварувачки работи

Штети предизвикани од или произлезени од сечење со лак или пламен, загревање со пламен, заварување со лак или гас или слична работа во која се користи опрема за заварување, освен ако таква активност се извршува по строго технички стандард.

### 4. ДОПОЛНИТЕЛНИ УСЛОВИ ПРИМЕНЛИВИ ВО ОВОЈ СЕКТОР

#### 4.1. Судска надлежност

Сите спорови кои произлегуваат од или према оваа полиса ќе бидат предмет на одредување од било кој суд на компетентна судска надлежност во Македонија согласно со законот применлив на таа судска надлежност.

#### 4.2. Здружен Осигуреник

Кога вие содржите повеќе од една организациона единица, секоја од нив ќе се смета за посебна и индивидуална единица и зборовите вие и ваше ќе се сметаат како да се применуваат за секоја единица на ист начин како да била издадена посебна полиса на секој од нив, под услов да ништо во ова клаузула нема да резултира со зголемување на нашиот лимит на одговорност во врска со било кој настан или период на осигурување.

#### 4.3. Известувања

Вие морате што е можно побрзо да ни дадете известување во писмена форма за:

(а) секој настан, штета, судски налог, судски позив, процес, судска постапка која претстои, и испитување заедно со сите односни инфомации кои може да резултираат во штета према оваа полиса, без оглед дали вие верувате или не дека било која сума на штета може да падне испод применливиот вишок;

(б) секоја промена која ја дознавате, која материјално ги менува фактите или околностите кои егзистирале на почетокот на оваа полиса.

Секое известување дадено во писмена форма од нас на прво именуваниот осигуреник кој е наведен во додатокот ќе биде третирана како известување на секоја од странките кои Вие ги содржите.

Доставувањето известување од нас ќе биде ефективно веднаш по добивањето од ваша страна со писмо или електронска комуникација испратена од нас или во случај на известувања по пошта, три дена по нашето поштенско испраќање.

#### Суброгација

Во случај на исплата према оваа полиса на вас или во ваша корист, вие ќе имате право на суброгација на сите ваши права за надомест против сите лица и организации и вие морате да извршите и испорачате инструменти и документи и да направите се што е неопходно да ни помогнете во извршувањето на тие права.

#### 4.5. Ослободување од одговорности

Ние можеме во било кое време да ви го исплатиме, во врска со сите штети против вас кои произлегуваат од еден настан, остатокот (разликата) од лимитот на одговорност или помал износ за кој штетата или штетите можат да се регулираат и по таа исплата ние ќе се откажеме од извршување или контрола и према никаква понатамошна одговорност по овој Сектор на полиса во врска со тие штети, освен за трошоци, наплати или издатоци:

(а) надоместливи од вас за сите или дел од периодот пред датумот на тоа плаќање;

(б) направени од нас;

(в) направени од вас со наша писмена согласност, пред датумот на тоа плаќање.

#### 4.6. Разумна грижа

Вие морате:

(а) да водите разумна грижа дека само компетентни вработени се вработуваат и превземаат разумни мерки да ги одржуваат сите работни простории, опрема и погон во добра состојба;

(б) да ги превземете сите разумни мерки на претпазливост да спречите лична повреда или имотна штета, и да спречите производство, продажба или снабдување со дефектни производи, и да се почитуваат и уверат дека вашите вработени, помошници и агенти ги почитуваат сите законски обврски, под-закони или законски регулативи поставени од сите релевантни јавни власти:

(1) за заштита на лица и производи;

(2) за отстранување на отпадни производи;

(3) за обработка, складирање или употреба на запаливи течности или субстанции, гасови или токсични хемикалии;

(в) на ваш сопствен трошок да превземете разумна постапка да откриете повлекување на производ од пазар или да модифицирате некој од вашите производи кои содржат некаков дефект или недостаток за кои вие знаете или имате причина да се сомневате, вклучувајќи (но не ограничувајќи) било кој од вашите производи кои се предмет на владина или законска забрана.

#### 4.7. Увид во вашиот имот

(а) Ќе ни биде дозволено но не со обврска да извршиме увид во вашиот имот и работење во секое време.

(б) Ниту нашето право да испитаеме ниту нашиот пропуст да испитаеме, ниту изготвувањето на било каков извештај за извид, не смеат да се употребаат од вас или други во било каква постапка или процедура, вклучувајќи не нас.

(в) Ние може да ги прегледаме и ревизираме (контролираме) вашите книги и евиденции во секое време за време на периодот на осигурување и во рок од три години после тоа, но тоа прегледување и контролирање ќе бидат ограничени за предмети кои по наше мислење се релевантни на полисата.

#### 4.8. Подесување на премија

(а) Ако првата или обновена премија за полисата била целосно или делумно пресметана на проценки обезбедени од вас, тогаш во рок од 30 дена после истекот на секој период на осигурување, вие мора да ни обезбедите такви предмети, подробности и информации релевантни на полисата, кои ние може оправдано да ги бараме. Тогаш премијата за периодот ќе биде подесена и секоја разлика платена од или дозволе-на од вас како што може да биде случај, под услов да подесената премија нема да биде помала од минималната премија наведена во додатокот (кон полисата).

(б) Вие мора да водите евиденција за сите предмети, подробности и информации кои се барани од нас и мора со разумно писмено известување да ни дозволите на нас или нашите предложени кандидати да ги испитаат и направат копии од тие евиденции.

## СЕКЦИЈА 9 - СТАКЛО

### ДЕФИНИЦИИ

“Надворешно стакло”-фиксно стакло на надворешни прозорци, врати, изложбени витрини, тавански прозорци;

“Внатрешно стакло”-стакло на внатрешни прегради, прозорци и врати, прегради во фрижидер, стакло на тезги, полици, внатрешни витрини, фиксирани огледала и друго фиксирано внатрешно стакло, вклучувајќи керамика, стаклен порцелан, писоари и клозетски шолји.

### 2. ПОКРИТИЕ

Покритие се обезбедува, евентуално намалено за франшизата, за кршење на фиксирано надворешно и внатрешно стакло во просторите кои се наведени во полисата на износ наведен во полисата, а кои се во Ваша сопственост и

за кои имате правна одговорност.

### 3. ИСКЛУЧОЦИ

Покритие не се обезбедува за:

**3.1.** Кршење на стакло, санитарија или мијалници за време на нивното инсталирање, отстранување или работа на нив, на нивната структура или на други монтажни елементи.

**3.2.** Оштетување на неонски цевки или на осветлението; и на натписи (освен според клаузула 4.5.) на постоечко скршено или дефектно стакло; оштетување на стакло причинето од вештачка топлина, стакло кое не служи на намената за кое е поставено.

### 4. ДОПОЛНИТЕЛНИ БЕНИФИЦИИ

Во случај на ненадејно кршење на осигуреното стакло, ќе се исплати сума до 500 евра. во денарска противвредност за секоја бенефиција наведена со клаузулата 4.1. до 4.5. или сумата наведена во полисата, без разлика која сума е поголема.

#### 4.1. Привремена заштита и затварање

Трошоците за привремено затварање, обложување со штици или други безбедносни заштитни мерки, додка не се изврши замена на скршеното стакло.

#### 4.2. Натписи на фирмата

Оштетување на натписи, декорација, расвета (рефлектори) или на аларми за провала.

#### 4.3. Просторот пред продавницата

Оштетување како резултат на надворешно насилство на прозорците и вратите и на поплочениот дел пред продавницата.

#### 4.4. Оштетување на имотот

Оштетување или уништување како резултат на кршење на осигуреното стакло.

#### 4.5. Оштетување на неонски светлечки натписи

Оштетување на неонски светлечки натписи, вклучувајќи ги оние кои се направени од плексиглас или пластика. Исплатата се врши дури и кога другото осигурено стакло не е оштетено.

## СЕКЦИЈА 10 - ТРАНСПОРТ НА СТОКИ - КАРГО

### ВИД НА ТРАНСПОРТ - Домашен транспорт

**1. ОСИГУРУВАЊЕ НА ПРАТКИ** во домашен транспорт може да се договори со оваа годишна полиса врз основа на:

- а) сите превози започнале во текот на времетраење на полисата за осигурување со месечни /квартални извештаи за извршениот транспорт/промет;
- в) осигурената сума е лимит на една штета, а не целата вредност на сите превози во текот на целата година;
- д) премиските стапки и условите за осигурување се дефинирани во полисата/понудата за годината, а се прегледуваат еднаш годишно пред да се понуди обнова на осигурувањето.
- г) задолжителна франшиза во секој штетен настан. Износот на франшизата се договара со осигуреникот и е прикажан во полисата.

**2. ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ**-сите или договорените пратки во домашен транспорт, кои претставуваат предмет на трговска дејност на осигуреникот и се превезуваат со сопствени, или туѓи превозни средства во границите на Р. Македонија со домашен товарен лист, договор или испратница.

### 3. ОСИГУРЕНИ РИЗИЦИ

Ова осигурување ги покрива всите ризици, штети од физичка загуба или оштетување на стоките кои се предмет на осигурување, кои се продаваат, купуваат или кои се користат во бизнисот на осигуреникот за време на транспорт.

Загуба или оштетување на стока за време на транспорт, директно предизвикана од некој од следниве осигурани настани:

1. пожар;
2. експлозија;

3. виша сила (поплава, гром, луња, снежна лавина, лизгање на земјиште)

4. судар на возило за превоз со некој надворешен објект;

5. сообраќајна незгода, (превртување, свиткување на половина, излетување)

6. сообраќајна незгода со нешто што не е на, или дел од превозно средство;

7. судар, кршење или присилно слетување на воздушно превозно средство;

8. делумна кражба и кражба на целата пратка;

9. штети при натовар и истовар на пратката.

Осигурувачот нема да плати повеќе од 500 евра во противвредност во денари според средниот курс на Народната банка на Р. Македонија за:

- трошоци за расчистување и отстранување на остатоците од местото на незгода, каде што осигуреникот е законски или договорно обврзан да ги плати тие трошоци;
- трошоци за транспорт и расчистување, оправдано направени во просториите на осигуреникот, после испорака или враќање на спасената стока и плус трошоци за транспорт и расчистување за отстранување на оваа стока и трошоци за уништување на остатоците;
- трошоци за секоја дополнителна возарина, или за спасување на стоката кои осигуреникот ги направил за остранување на стоката од секое место на незгода, вклучувајќи го и трошокот за транспорт за испорака на стоката до крајната дестинација или за враќање на стоката до местото од кое истата била испратена;
- оправдани трошоци настанати за избегнување, или минимизирање за секаква понатамошна загуба или оштетување на стоката.

### 4. ИСКЛУЧЕНИ РИЗИЦИ ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Осигурувачот не е во обврска на осигуреникот да му исплати надомест и трошоци за штета за загуба или оштетување на стоката:

1. која постоела или настанала пред започнување на транспортот;
2. предизвикана од демонтирање, монтажа, процена, тестирање, или складирање, освен во редовен тек на транспортот;
3. која е резултат на механичко, електрично или електронско прекинување или погрешно функционирање каде што нема надворешен доказ за штета во транзит од еден осигурен настан;
4. поради лоша намера или груба небрежност на осигуреникот;
5. од вообичаено испарување и редовна загуба во тежината;
6. поради природни својства или внатрешни мани на стоката како (реѓа, кало, испарување и др.);
7. ако за превоз на пратката користел несоодветно возило или контејнер или недоволно и несоодветно пакување/амбалажа (вклучено и редене на стоката во контејнерот);
8. за непревземање на посебни мерки во врска со превоз на предмети кои во јавниот превоз го пречекоруваат пропишаниот габарит;
9. за неправилна или неточна декларација на стоката;
10. за штети плативи од одговорност на превозникот;
11. од воени и политички настани, штрајк и штети од штрајкувачи, терористи или било кои лица кои дејствуваат со политички мотив.

### 5. СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ И ОСНОВИЦА ЗА ПРЕСМЕТКА НА ПРЕМИЈА

Максималниот лимит на осигурување, согласно овие Услови е 25.000 евра во противвредност во денари според средниот курс на Народната банка на Р. Македонија по една пратка на денот на издавање на полисата.

Со осигуреникот може да се договори и помал лимит на осигурително покритие зависно од потребите во бизнисот.

Сума на осигурување на секоја поединечна пратка е нејзината фактурна вредност зголемена за трошоците за превоз.

Сумата на осигурување во полисата е лимит по еден штетен настан, а не вкупната вредност на сите превози во текот на целата година;

Секоја пратка со поголема вредност од лимитот утврден во полисата, осигуреникот е должен да ја пријави на осигурувачот пред започнување на превозот. Нема автоматско покривање за пратки со лимит поголем од максималниот лимит во полисата. За такви пратки осигурувачот има право да одреди посебни услови и премиски стапки и издава посебна поединечна полиса.

Основица за пресметка на премијата се договара со осигуреникот и може да биде:

- остварениот промет во минатата деловна година или
- планираниот промет во тековната година на сите, или договорените пратки кои патуваат на ризик на осигуреникот. Вредноста на прометот се прикажува во полисата во денари.

Остварениот, т.е. планираниот промет, се утврдува по пат на аналитичка евиденција за сите или договорените карго пратки кои патуваат на ризик на осигуреникот и се превезуваат со сопствени или туѓи превозни средства во границите на Р. Македонија со домашен товарен лист, договор или испратница, доколку поинаку не се договори.

Осигурена сума, т.е. лимит по една пратка, е фактурната вредност на стоката зголемена за трошоците за превоз, т.е. набавната вредност.

## 6. ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ

1. Осигуреникот е во обврска, најдоцна до 10<sup>ТИ</sup> во секој тековен месец, да даде писмен извештај за остварениот промет во изминатиот месец, со точни податоци за вредноста на сите пратки кои ги превезувал согласно фактурите при набавка и продажба, или други официјални документи, доколку поинаку не се договори со осигуреникот.

2. Осигуреникот е во обврска, по завршување на деловната година т.е. периодот на осигурување во полисата, писмено, на осигурувачот да достави конечни податоци од периодичната или годишната сметка, за извршениот транспорт/промет, со цел за конечна пресметка на премијата за осигурување, доколку поинаку не се договори со осигуреникот.

3. Осигуреникот е должен секоја штета над договорениот лимит на франшиза во полисата, да ја пријави на осигурувачот на најбрз можен начин (телефон, факс, и др.) за да се организира навремен извид и процена на висината на штетата.

4. Осигуреникот е должен оштетените стоки да ги смести во соодветни простории во зависност од природата на стоките, со претходна согласност од осигурувачот.

## 7. ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

1. Осигурувачот има право да врши увид во деловните книги и евиденцијата на осигуреникот со цел да се увери во вистинитоста на дадените податоци потребни за пресметување на премијата, а особено во случај на штета.

2. Ако со контрола осигурувачот констатира дека осигуреникот намерно го прикрива извршениот промет, тој има право да го откаже осигурувањето, или да исплати сразмерен дел на штетата.

3. Осигурувачот има право да го нивелира односно раскине осигурањето за неприкажување на објективни околности (објективни околности се оние околности кои може да се очекува да имат влијание на оценката на осигурувачот при прием во осигурување);

4. Осигурувачот е должен конечните податоци за транспортот кои ќе ги добие од осигуреникот да ги чува како деловна тајна.

5. Во случај на делумно, или целосно уништување на пратката, осигурувачот има обврска да ја надомести штетата заедно со другите трошоци во висина до сумата на осигурување во полисата.

## 8. ПРИЈАВА И ИСПЛАТА НА ШТЕТА

За остварување на правото на надомест на штета, осигуреникот е должен на осигурувачот во оригинал да му ги приложи следните документи:

- пријава за штета во транспорт и барање за надомест на штета;

- полиса за осигурување со доказ за платена премија;

- товарен лист

- испратница и фактура за пратката;

- записник од извршениот увид и процена на штетата од проценителот на осигурувачот, или некоја независна контролна кука;

- изјава од возачот за причината за настанување на штетата;

- записник од полиција (за сообраќајна незгода, кражба и др.);

- други документи и кореспонденција потребни за утврдување на основата и висината на штетата;

Осигурувачот е должен по комплетирање на оштетното побарување, да ја реши и исплати штетата во рок од 15 дена.

## 9. ОБЕЗБЕДУВАЊЕ И ПРЕНОС НА ПРАВОТО НА РЕГРЕС

Осигуреникот е должен да ги преземе сите неопходни мерки, со цел за смалување на штетата и да го обезбеди и сочува регресното право на осигурувачот против трети лица одговорни за штета.

## 10. ПРЕОДНИ ОДРЕДБИ

Ако за времетраење на полисата дојде до промена на Условите или Тарифата на премии, осигурувачот е во обврска писмено да го извести осигуреникот. Осигуреникот во рок од 8 дена по добивањето на известувањето, е во обврска писмено да го извести осигурувачот за истите. Во спротивно, ќе се смета дека Условите за осигурување и Тарифата на премии ги прифатил без забелешка.

## 11. НАДЛЕЖНОСТ НА СУДОТ

Евентуалните спорови, договорените страни спогодбено ќе ги решаваат, или за тоа ќе биде надлежен судот во седиштето на осигурувачот.

## 12. ОТКАЗ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Осигурувањето според овие Услови за осигурување, секоја од договорените страни може да го откаже со препорачано писмо и отказан рок од 30 дена.

Овие Услови за осигурување се составен дел на годишната полиса за осигурување на пратки во домашен транспорт и истите му се врачуваат на осигуреникот при издавање на полисата.

## ОПШТИ ИСКЛУЧОЦИ

### ВАЖАТ ЗА СИТЕ СЕКЦИИ

Не се покрива:

#### 1. ВОЈНА ИЛИ ПРИСВОЈУВАЊЕ

Последица од војна или воени дејства кои вклучуваат инвазија, дејство на странски непријател, непријателски дејства (без оглед дали војна е објавена или не) граѓанска војна, побуна, револуција, востание, употреба на воена или узурпаторска сила, пљачкосување, отпуштање од работа или ограбување од војската по настанување на било кој од горенаведените настани или присвојување на имотот.

#### 2. НУКЛЕАРЕН РИЗИК

Загуба, штета, инвалидитет или одговорност директно или индиректно настаната или како последица или која произлегува од јонизирана радијација или контаминација од радиоактивност од нуклеарно гориво или нуклеарен отпад од согорување на нуклеарниот отпад.

#### 3. НЕКОРИСТЕЊЕ НА ПРОСТОРИИ

Загуба, штета или одговорност во текот на секој период над 60 (шеесет) последователни дена за кој деловните простории

се оставени да не се користат освен со наша писмена согласност.

Ако се користеле, деловните простории мора да се користеле за деловни цели најмалку два (2) последователни дена.

#### 4. УПОТРЕБА НА ТОПЛИНА

Загуба или штета на имот предизвикана од вршење на постапка за која било потребно да се употреби топлина.

#### 5. НАМЕРНА ШТЕТА

Штета или одговорност намерно предизвикана или настаната од:

##### 5.1. Вас или

##### 5.2. член на Ваше семејство или

5.3. лице кое врши должност со Ваша изричита или наметната согласност или на член од Вашето семејство.

#### 6. ГРЕШКА ВО ДИЗАЈНОТ

Загуба, деструкција, штета или одговорност предизвикана од грешка или пропуст на дизајнот, план или спецификација или грешка во дизајнот освен за покритие определено во секцијата за проширена одговорност во оваа полиса.

#### 7. СЛЕГНУВАЊЕ, ИСТЕКУВАЊЕ, ВИБРИРАЊЕ

Загуба или штета на имот директно или индиректно преизвикана или како последица од нормално слегнување, истекување, потонување или проширување на објектите или темелите, ѕидовите, тротоарите, патиштата и други конструкциски реновирања, лизнување, влечење или вибрирање.

#### 8. ИСКЛУБУВАЊЕ НА ТЕРОРИЗМОТ

Полисата исклучува:

8.1. загуба, штета, одговорност, давачки или трошоци од било кој вид директно или индиректно настанати, предизвикани од или во врска со терористички акт, без оглед на друга причина или настан кој придонел последователно или во низа на настани во штетата.

8.2. загуба или штета, одговорност, давачки или трошоци од било кој вид директно или индиректно настанати, предизвикани од или во врска со дејство преземено за контролирање, превенција, спречување или на било кој начин се однесува на терористички акт.

Заради употреба на исклучокот - терористички акт значи:

Дејство кое вклучува но не се ограничува на употреба на сила или насилство и/или закана на лице или група на лица без оглед дали настапува самостојно или во име на или во врска со некоја организација, или влада која од самата природа или контекст се врши за или во врска со политички религиозни, идеолошки, етнички или слични цели вклучувајќи намера да се влијае на влада и/или да ја застраши јавноста или дел од јавноста.

#### 9. ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДАТОЦИ

Електронските податоци или трошокот за препишување на податоците како резултат на загубата на електронските податоци.

Но, покритието се дава за загуби на електронски податоци и препишување на податоци согласно тоа што е наведено во дополнителна бенефиција во 4.4. од секцијата за имоти а произлегува од следните опасности:

- пожар, молња, гром, експлозија, имплозија, земјотрес, подземен пожар, вулканска ерупција, удар, авион и/или други антени, кршење стакло, дејство на лица кои учествуваат во побуни и граѓански немири или штрајкови или штрајк од затварање фабрики или лица кои учествуваат во немири на работничка класа каде не се претпоставува делот или големината на бунтовите, луѓата и/или бурата и/или врнежите и/или ветрот и/или град, вода и/или течности и/или материји кои се ослободуваат и/или преплавување и/или истекување од апарати и/или апарати во домаќинство и/или цевки.

Доколку секцијата за кражба во полисата е важечка ќе обезбедиме покритие за штети на електронски податоци кои произлегуваат од кражба на компјутер и/или компјутерски

хардвери/или софтвер и/или микрочип и/или интегрално коло и/или средство кое содржи електронски податоци.

Доколку важи секцијата за електронски податоци од полисата и секција 5 електронските податоци и електронските средства се осигурени и обезбедуваме покритие за штети на електронските податоци кои произлегуваат од злонамерна штета, вибрации, сечење на ел.струја, низок напон, механички, електричен или електронски прекин но не прекин настанат како резултат на вирус, топлина, тројански коњ, хакирање или друг неовластен упад.

За примена на исклучокот електронски податоци ќе значи сите факти, идеи и/или податоци поддесени во форма да се употребливи за комуникација и/или прикази и/или дистрибуција и/или обработка на електронските податоци и/или електромеханички податоци и/или опрема која електронски се управува, која вклучува не се ограничува на програми и/или софтвер и/или други кодирани инструкции за таа опрема.

### ОПШТА СЕКЦИЈА ЗА ИМОТОТ

#### 1. ДЕФИНИЦИИ

“Осигурен предмет” - предмети специфицирани во полисата вклучувајќи го подвижните предмети и вообичаената опрема кои се ваша сопственост или за кои вие сте законски одговорни.

“Осигурен случај” - губиток или штета настаната ненадејно и неочекувано.

#### 2. ОСИГУРИТЕЛНО ПОКРИТИЕ

Во обврска сме да ве обештетиме за осигурен предмет од осигурен случај било каде во Р. Македонија и,

- по наш избор, да го поправиме или замениме секој уништен или оштетен осигурен предмет до еднаква, но не подобра состојба од нов предмет, или да го исплатиме износот на штетата до пазарната вредност или до износот на лимитираната сума на осигурување наведена во полисата, те. пониската од нив, намалена за износот на одбитоците и франшизата;

- не сме во обврска за трошоците за било какви извршени измени, подобрувања или поправки по осигурената штета;

- во случај на делумна штета во обврска сме за тој оштетен дел плус трошоците за неопходните демонтажа и монтажа.

#### 3. ИСКЛУЧОЦИ

3.1. Не сме во обврска за било каква штета предизвикана од:

(а) од механички, електронски или електрични кршења или растројства освен ако тие не се настанати поради осигурен случај;

(б) кршење или гребенење на стакло или кршливи предмети, освен ако тие не се настанати поради осигурен случај;

(ц) загуби или штети предизвикани како последица на корозија или оксидација, мувла, скапување, молци, стеточини, инсекти, загуба на бојата или како последица на загревање, сушење, чистење, стареење или измени на било кој осигурен предмет;

(д) влијание на светлина или атмосферски влијанија или причинители кои постепено делуваат, вибрации, лижење, кинење и губење на вредноста;

(е) нецесност од ваша страна или било кое друго лице на кое осигурениот предмет може да му биде испорачан, доверен или даден под закуп или изнајмен;

(ф) дејство на морски таласи, напливни бранови, висока вода или поплава;

(г) кражба од страна на вработените;

(х) кусок регистриран при попис.

(и) кражба која не е извршена насилно и која може да се регистрира со видливи оштетувања на сигурносните делови на зградите или возилата каде се наоѓаат осигурените предмети.

3.2. не сме во обврска за оштетување на било каква спортска опрема додека таа е во употреба.

3.3. Не сме во обврска за било која последична штета или загуба.

## ОПШТИ УСЛОВИ КОИ ВАЖАТ ЗА СИТЕ СЕКЦИИ

### 1. ВАШИ ОБВРСКИ

Вие треба:

- 1.1. да ги преземете сите разумни мерки на претпазливост за да се избегне или намали до минимум загубата, штетата, дефектот или одговорноста;
- 1.2. да ги одржувате сите деловни простории на компанијата, средствата и опремата во исправна состојба;
- 1.3. да се усогласите со сите законски обврски, закони и законски прописи кои ги наметнува државната власт заради безбедност на лицата и имотот; и
- 1.4. да се добијат сертификати од инспекција на целокупната опрема која е потребна според статутот или законската регулатива за кои е потребно такво уверение.

### 2. ПРИДОНЕС

Доколку во моментот на штета, оштетување одговорност или повреда постои и друго осигурување на снага, без оглед дали вие сте го направиле или други лица, или лице за осигурување на истиот имот, ние не сносиме одговорност да платиме или учествуваме повеќе, освен проценетиот наш дел во таа штета, загуба или одговорност.

### 3. ПОГРЕШНО ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ПРИКРИВАЊЕ НА ПОДАТОЦИ

Доколку:

- 3.1. доколку не сте пријавиле предмет кој сте биле должни да го пријавите; или
- 3.2. погрешно сте ни презентирале пред договорот за осигурување да стапи на снага;
- 3.3. како резултат на горенаведеното немаше да склучиме договор за осигурување за истата премија и под исти услови одредени во полисата и
  - а) нашата одговорност во поглед на која било штета ќе биде помала за сума што ќе не стави во иста позиција во која ќе бевме ако не настанеше погрешно претставување или неоткривање на сите податоци;
  - б) доколку прикривањето или погрешното претставување е лажно ние можеме да ја откажеме полисата.

### 4. ИЗМЕНА

Не сносиме одговорност за загуба, штети и одговорност настанати од какви било измени по започнувањето на важење на оваа полиса, освен ако нема писмено одобрение за тоа.

- 4.1. при вршење на дејност или доколку се промени видот на занимање или други околности кои влијаат на осигурениот објект или имотот кој го содржи е осигурен на начин кој го зголемува ризикот на штета или веројатност за штети од одговорност;
- 4.2. со кое се прекинува вашиот интерес по желба или поради спроведување на закон;
- 4.3. со кое бизнисот е во стечај или го врши стечаен управник или транјо прекинат.

### 5. ОТКАЗ

- 5.1. Полисата може да се откаже во секое време, при што задржуваме пропорционална премија за периодот во кој полисата била на снага.
- 5.2. Полисата може да се откаже со доставување писмено известување до осигуреникот;
- 5.3. Полисата се откажува согласно со правилата и регулативите од законите за супервизија на осигурувањето и за облигациони односи на Р.Македонија;
- 5.4. Откажувањето на полисата ќе важи во зависност од тоа кое од следниве ќе се случи прво:
  - а) моментот кога полисата ќе се замени со друга полиса;
  - б) 0:00 часот до 30-от работен ден откако е дадено писмено известување.
- 5.5. Кога ние ја укинуваме полисата ќе Ви го исплатиме на Ваше писмено барање делот од премијата за неистечениот

период од осигурувањето од денот на откажувањето.

### 6. ДРУГО ОСИГУРУВАЊЕ

Треба да не известите во писмена форма за друго осигурување или осигурувања кои се веќе на снага или со кои последователно се дава осигурување без оглед дали целосно или делумно имотот е осигурен со оваа полиса.

### 7. ПРОМЕНИ ВО ПОЛИСАТА

Нема да биде валидна ниту една промена во полисата освен доколку е договорена во писмена форма од наша страна ниту пак барање за некоја секција ќе се смета откажано освен доколку ние не се согласиме во писмена форма.

### 8. ПРЕНОС НА ИНТЕРЕС

Ниту еден интерес од полисата не може да се префрли без наша писмена согласност.

### 9. АВТОМАТСКО ПОВТОРНО ОСИГУРУВАЊЕ

9.1. Откако ќе ја признаеме обврска за штета или оштетување (освен за тотална загуба во делот на имот или штети за одговорност од производот) ние автоматски повторно ве осигуруваме на сума на осигурување до износот наведен во пресметката во моментот на загуба.

9.2. Доколку побараме доплата на премија мора да ни се плати или покриетието ќе се намали од износот на оштетата.

## ШТЕТИ

Што мора да направите ако имате оштетно побарување по оваа полиса:

Мора да се следат постапките ако се случи нешто што може да предизвика загуба, штета или повреда кои може да доведат до оштетно побарување. Ако не ги почитувате, тогаш ние може да го одбиеме Вашето оштетно побарување или да го намалиме износот на исплата.

### 1. КОГА ЌЕ НАСТАНЕ ШТЕТА ИЛИ ЗАГУБА ВИЕ МОРА :

- а) Да ги преземете сите потребни мерки да ја намалите штетата или да спречите понатамошна штета;
- б) Да доставите веднаш целосен извештај до полицијата ако:
  - Знаете или се сомневате дека имотот е украден;
  - Некој има провалено во Вашите простории;
  - Некој предизвикал злонамерна штета на Вашиот имот;
  - Вашиот имот е оштетен од пожар или експлозија.
- в) не прифаќате одговорност, понуда, простории или плаќање во врска со било кој настанат случај;
- г) веднаш по телефон или лично да не известите;
- д) да го задржите оштетениот имот или овозможите да се провери од страна на наши претставници или агент (вклучително проценител за штета);
- ѓ) без наша согласност несмеете да давате овластување или вршите замена;

### 2. ДОКОЛКУ САКАТЕ ДА ПОДНЕСЕТЕ ОШТЕТНО БАРАЊЕ МОРА :

- а) да пополните наш формулар;
- б) да ни го доставите во рок од 30 дена од настанот кој довел до оштетното побарување;
- в) ни ги доставувате сите податоци и документи кои ви ги бараме. Ако бараме вие мора да ни доставите законска изјава со која се верифицира вистинитоста на вашето оштетно барање и сите работи поврзани со тоа;
- г) веднаш да ни доставите судски документ или друга комуникација која ја добивате за штетата. Сами не преземајте никаква активност или не барајте друг да го стори тоа во ваше име.

### 3. ПОСТАПКИ И ПРЕГОВАРАЊА

- 3.1. Ние ги контролираме сите штети;

**3.2.** Бараме од вас да ни ги доставите сите информации и потребната помош околу:

- а) процената и ликвидацијата на штетите или
- б) надоместокот од други за која било сума што сме ја платиле за штетата;

**3.3.** Мора да ни дозволите:

- а) да прифатиме процена и ликвидација на штетата во ваша корист;
- б) да започнеме постапка во ваше име против друго лице за да се надоместат исплатите што сме ги направиле за штетата. Ја задржуваме секоја сума што сме ја повратиле пред вашето право за поврат на износ кој сте го изгубиле и кој не е осигурен со оваа полиса.

#### 4. ИСПОЛНУВАЊЕ НА НАШИТЕ ОБВРСКИ

Во секое време може да Ви платиме или во Ваше име за сите оштетни побарувања против Вас за било кој осигурен настан.

а) лимитот на одговорност од секцијата од која произлегува оштетното барање по одбивање на сите износи веќе платени или

- б) помалиот износ на кој може да е исплатен предметот доколку тоа се изврши:

1. водењето на сите неисплатени оштетни побарувања станува ваша одговорност и

2. Не сносиме одговорност за исплата на сите наредни износи освен давачки, такси и трошоци кои се согласуваме да ги исплатиме пред да го извршиме плаќањето кое се однесува на горенаведеното.

#### 5. ЛИМИТИ И ФРАНШИЗА

**5.1.** Не плаќаме повеќе од осигурената сума во однос на секоја штета

освен доколку тие износи сметаме дека се плативи како дополние кон сумата на осигурување; или

доколку се согласиме во писмена форма дека ќе ги платиме судските трошоци и такси во врска со штетата;

**5.2.** Мора да се одбие износот на франшизата прикажан во полиста за секоја штета.

**5.3.** Доколку претрпите штета која води кон оштетно побарување во повеќе секции од оваа полиса:

- а) се одбива највисокиот износ на франшиза, но
- б) само еден износ на франшиза се одбива.

#### 6. КОНТОЛА И СПАСУВАЊЕ

**6.1.** Доколку доставите оштетно барање мора да ни се дозволи пристап во вашиот имот и локацијата или истите да ни бидат на располагање за контрола.

**6.2.** Мора да ни дозволите да го преземеме оштетениот имот и разумно да се однесуваме со него. Доколку не го земеме оштетениот имот вие не може да ја отфрлите вашата одговорност кон истиот.

#### 7. ДРУГИ ОСИГУРВАЊА

Во моментот кога поднесувате оштетно барање мора да ни доставите писмено известување за сите други осигурувања со кои е покриен имотот или законската одговорност која исто така може да се примени за вашата штета.

#### 8. НАДОМЕСТ

Доколку исплатената штета согласно оваа полиса е исто така надоместива согласно друга полиса и сме исплатиле повеќе од проценетиот дел, го задржуваме правото да бараме надомест од другиот осигурувач или осигурувачи.

#### 9. ЛАЖНИ ШТЕТИ

Доколку вие или лицето кое работи во ваше име достави лажно оштетно барање или предизвика намерна загуба или штета:

- а) може да одбиеме да ја платиме штетата
- б) да ја откажеме полисата или
- в) преземеме судска постапка против вас

#### ВАЖНОСТ НА ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ИМОТ

Доколку не се во спротивност со овие Услови, на осигурувањата склучени според овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на имот.

#### ПРАВО НА ЖАЛБА

Договарачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето можат да достават жалба во однос на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурувањето, како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.

#### НАДЛЕЖЕН СУД

Во случај на спор меѓу договарачот на осигурувањето, односно осигуреникот и осигурувачот, месно е надлежен Основниот суд Скопје 2, Скопје.